

DJEČJI VRTIĆ RADOST
JASTREBARSKO
BRAĆE RADIĆ 10
tel: 00 385 1 62 81 241
fax: 00 385 1 62 72 489
e-mail: djecci.vrtic.radost1@zg.t-com.hr
web: www.radost-jaska.hr

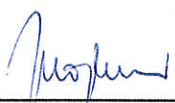
**KURIKULUM
DJEČJEG VRTIĆA RADOST
2018./2019.**

Jastrebarsko, rujan 2018. godine

U skladu s člankom 15. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju („ Narodne novine “ broj 10/97, 107/07, 94/13) te člancima 16.,50. i 63. Statuta Dječjeg vrtića Radost, Jastrebarsko, ovaj Kurikulum za 2018/2019. godinu predložen je na 1. sjednici Odgojiteljskog vijeća 24.09.2018. godine, a donesen je na 13. sjednici Upravnog vijeća održanoj 27.09.2018. godine.

Ravnatelj:

Jadranka Stojković, prof.

Predsjednik Upravnog vijeća:

Nikolina Kunović Rak

KLASA: 601-02/18-04/01
URBROJ: 238/12-66-04-18-01
U Jastrebarskom, 27.09.2018.

ŽUPANIJA: ZAGREBAČKA

GRAD: JASTREBARSKO

ADRESA: BRAĆE RADIĆ 10, 10 450 JASTREBARSKO

E-MAIL: djecji.vrtic.radost1@zg.t-com.hr

URL: www.radost-jaska.hr

Tel.: 003851/6281-095

Fax.: 003851/6272-489

Matični broj: 3115925

OIB: 25610576927

OSNIVAČ: GRAD JASTREBARSKO

GODINA OSNIVANJA: 1975.

RAVNATELJICA: JADRANKA STOJKOVIĆ, prof.

PODRUČNA ODJELJENJA:

RADOST 2: B.T.ERDODYA BB , tel.: 62 81 631

GORNJI DESINEC: MLADINSKA 2A, tel.: 62 79 008

CVETKOVIĆ: CVETKOVIĆ 123, tel.: 62 71 389

GORICA SVETOJANSKA: GORICA SVETOJANSKA 13, tel.:62 86 922

Ustanova je upisana u Trgovački sud u Zagrebu.

SADRŽAJ

1. KURIKULUM.....	3
2. KURIKULUM DJEČJEG VRTIĆA RADOST	7
3. SKRB ZA TJELESNI RAST I RAZVOJ DJECE.....	19
4. ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA NA NIVOU USTANOVE.....	26
5. OBOGAĆIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA.....	49
6. STRUČNO USAVRŠAVANJE.....	53
7. PROGRAMI ZA RODITELJE.....	54

1. KURIKULUM

1.1. NACIONALNI KURIKULUM RANOG I PREDŠKOLSKOG ODGOJA I OBRAZOVANJA

Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje za cilj ima cjelovit razvoj, odgoj i učenje djece te razvoj njihovih kompetencija. Stoga dijete moramo shvaćati kao cjelovito biće, prihvaćati njegovu integriranu prirodu njegova učenja u organizaciji odgojno-obrazovnog procesa. Različiti segmenti odgojno-obrazovnog procesa moraju biti integrirani u cjelinu odnosno utkani u sve segmente zajedničkog življenja djece s drugom djecom i odraslima. Kurikulum je usmjeren na razvoj različitih kompetencija, a to znači da su kompetencije razvojne, da se procjenjuju cjelovito te se procjenjuju u kontekstu razvojnih mogućnosti. Važno je naglasiti, da se u ranoj dobi posebna pažnja posvećuje kompetencijama koje predstavljaju okosnicu razvoja svih ostalih, a to su: razvoj samopoštovanja, samopouzdanja i pozitivne slike o sebi.

Nacionalni kurikulum osnažuje razvoj osam temeljnih kompetencija za cjeloživotno učenje, a to su:

1. Komunikacija na materinjem jeziku
2. Komunikacija na stranim jezicima
3. Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodoslovlju
4. Digitalna kompetencija
5. Učiti kako učiti
6. Socijalna i građanska kompetencija
7. Inicijativnost i poduzetnost
8. Kulturna svijest i izražavanje

Sustav ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja specifičan je zbog populacije koju obuhvaća, najzahtjevniji je i drugačiji od ostalih podsustava. Osnovna uloga predškolskog odgoja je da pridonosi povoljnom cjelovitom razvoju osobnosti djeteta i kvaliteti njegova života (Programsko usmjerenje, 1991.).

Pojam kurikulum znatno je širi od pojma program jer uključuje i druge elemente relevantne za odvijanje odgojno obrazovnog procesa, kao što su odnosi, vremenska i prostorna dimenzija odgojno-obrazovnog procesa, odgojni stilovi, ozračje itd. S didaktičkog stajališta "ostaje uvijek ono zajedničko", a to je dijete, sadržaji, pedagoški standardi, organizacija, kompetencije, metodika i vrjednovanje (Bredenkamp (1996.), Miljak (1996.), Previšić (2007.)).

Kurikulum "predstavlja teorijsku koncepciju koja se u praksi zajednički gradi, tj. sukonstruira na temelju zajedničkog učenja, istraživanja i participacije svih dionika procesa, koja se kontinuirano samovrednuje. Shvaćanje kurikulumu kao transakcije i transformacije znanja u kojem dijete dobiva i preuzima aktivnu ulogu ono znanje promatra kao nešto što se konstruira i rekonstruira (Miljak, 1996.). Slunjski (2006.) ističe kako u zajednici koja uči svi dionici imaju mogućnost "sukonstruirati dublje razumijevanje i sukonstruirati višu razinu znanja". Nužno je stvoriti okruženje i ozračje za slobodan dijalog (svih dionika) koji se razvija tijekom procesa zajedničkog (timskog, suradničkog) učenja. U stalnoj interakciji i dijalogu, svaki pojedinac podiže osobnu, ali i grupnu razinu znanja. Miljak (1996.) kurikulum definira kao "didaktičko-metodičku koncepciju učenja i poučavanja, odgoja i obrazovanja djece u institucijskom kontekstu". Ključni pojmovi kurikulumu su: proces, dinamika, odnosi (interakcije, komunikacija), učenje, djelovanje, provjera. Dakle, pojmovi koji su povezani s dječjim vrtićem kao živim organizmom-organizacijom koja uči. Kurikulum odgojno-obrazovne ustanove je neodvojiv od procesa učenja (djece i odraslih). "Kvaliteta učenja djece u odgojno-obrazovnoj ustanovi daleko premašuje popis sadržaja s kojima se oni susreću", ističe Slunjski (2006.).

Kurikulum sagledan u širem kontekstu, kao teorije odgoja i obrazovanja, nikad nije završen i nije određen, već se stalno zajednički gradi, sukonstruira prema rezultatima istraživanja odgojne prakse. Svaka ustanova izgrađuje vlastitu specifičnu teoriju, a one su vidljive i u kurikulumu. Ovako

koncipiran kurikulum omogućuje razvoj i samorazvoj putem samovrednovanja i vrednovanja, svakog pojedinca, grupe, ustanove i društva.

1.2. KURIKULUM VRTIĆA

Kultura vrtića podrazumijeva norme i očekivanja odgojitelja i drugih djelatnika, njihova prava i obveze, uloge i odnose (Moran, 1998), koju definiraju sami djelatnici kao "način življenja života" kroz zajedničke rituale, rutine, norme i vrijednosti te kroz uobičajen slijed svakodnevnih događanja u ustanovi koji također oblikuje njezinu autentičnost i identitet. Kulturu treba sagledati višedimenzionalno i cjelovito jer su njeni dionici međusobno višestruko povezani (NCVVOO, 2012). Kultura vrtića se može prepoznati po "međusobnim odnosima ljudi, njihovu zajedničkom radu, upravljanju ustanovom, organizacijskom i fizičkom okruženju te stupnju usmjerenosti na kontinuirano učenje i istraživanje odgojno-obrazovne prakse u svrhu njezina unaprjeđenja." (NKRPOO, 2014.).

Preduvjet kvalitetnog odgojno-obrazovnog procesa je kvaliteta i intenzitet međusobnih odnosa djece i odraslih, kao i odraslih međusobno te stoga ono zahtijeva visoku razinu fleksibilnosti konkretnim mogućnostima, različitim potrebama, sposobnostima i interesima djece.

Oblikovanje kurikuluma u ustanovi za rani odgoj temelji se na suvremenim shvaćanjima djeteta rane dobi prema kojem je dijete (Nove paradigme ranoga odgoja, MZOŠ, 2007.): cjelovito biće, subjekt vlastitog odgoja i obrazovanja, aktivno, znatiželjno, kompetentno biće, društveno biće i osoba koja ima svoju kulturu, potrebe i prava.

1.3. STRUKTURA PREDŠKOLSKOG KURIKULUMA

Predškolsko razdoblje je kritično za razvoj osobnosti jer to je vrijeme kada se izgrađuju temelji socijalnog identiteta, kada se najintenzivnije razvijaju sposobnosti i počinje graditi pogled na svijet. Poštivanje djetetovih prava i odgoj za ljudska prava uvjeti su zadovoljenja djetetovih primarnih potreba na kojima počiva poticanje djetetova razvoja jer dijete čije su primarne potrebe zadovoljene može se skladno i uspješno razvijati. Postavke na kojima se temelji odgoj za ljudska prava u predškolskoj dobi su: dijete je jedinstvena ličnost; odgojno djelovanje treba uzeti u obzir sve aspekte djetetova razvoja; u odgoju je nužno poštivati djetetovu posebnost i osobnost; razvoj pojedinca kao socijalnog bića je aktivan proces (pedagogija uključivanja i odgovornosti); odgojno je djelovanje usmjereno na modeliranje, poučavanje i uvjeravanje od strane odraslih te na stjecanje individualnog i grupnog životnog iskustva, a manje na usvajanje teorijskog znanja; cjelokupni odgojni kontekst treba predstavljati oživotvorenje ljudskih prava; u odgoju je nužno koordinirano djelovanje svih-djeteta, obitelji, odgojne institucije, društva (NPOOLP, 1999.).

Temeljna struktura predškolskog kurikuluma podijeljena je na tri velika potpodručja u kojima dijete stječe kompetencije: ja (upoznavanje i osvještavanje sebe kao osobe i kao pripadnika različitih skupina), ja i drugi (obitelj, druga djeca, vrtić, uža i šira društvena zajednica), svijet oko mene (šire društveno okruženje, kulturna baština, održivi razvoj). U svakom potpodručju odgojno djelovanje usmjereno je na sadržaje koji pomažu djetetu da upozna svoje mogućnosti i ograničenja, osvijesti identitet, da razvije pozitivne osobine ličnosti, da osnažuje socijalne kompetencije, omogućivši shvaćanje međuovisnosti svih živih bića. Prema uvjetima, sadržajima i aktivnostima odgojno-obrazovnog rada ostvaruju se ciljevi kojima se potiče cjelokupni tjelesni, intelektualni, psihofizički, emocionalni, moralni i duhovni razvoj djeteta.

1.3.1. Dijete

Aktivna participacija djece pri kreiranju kurikuluma odgojne skupine omogućuje izgrađivanje socijalnih kompetencija, podupire suradničko učenje (koje osnažuje međusobno raspravljanje, pregovaranje, dogovaranje), potiče na korigiranje vlastitih teorija i razumijevanje te kontinuirano

izgrađivanje novih u socijalnoj interakciji s drugom djecom uz potporu odraslih. Otvorena interakcija i komunikacija odgojitelja i djece, njihova pitanja i rasprave predstavljaju potporu djetetovom učenju i razvoju te su izazov (kreativni i intelektualni) njegovim samoinicirajućim i samoorganizirajućim aktivnostima (Broadhead i sur., 2010). Temeljna kompetencija "učiti kako učiti" (NK, 2014) razvija se osposobljavanjem djeteta za osvještavanje procesa vlastitog učenja i njegovo uključivanje u planiranje i organiziranje tog procesa. Pozornost je usmjerena na proces učenja i poticanje djeteta na stvaranje strategije vlastitog učenja. Dijete je aktivni, konstruktivni stvaralac svog razvoja, odgoja i obrazovanja, a odrasla osoba mu je u tome pomagač koji pomaže i podupire njegov razvoj, odgoj i obrazovanje.

Znanje i spoznaja se izgrađuju, konstruiraju, stječu i razvijaju aktivnim sudjelovanjem djeteta, izravnim stjecanjem iskustva, stalnom transformacijom izgrađenih konstrukata posredstvom interakcije sa svojim okruženjem (fizičkim i socijalnim). Ne zaboravimo, učenje je individualan proces i zbog toga je potrebno poštovati tempo i stil učenja djeteta.

1.3.2. Roditelji

Jedno od načela Nacionalnog kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (2014) jest partnerstvo vrtića s roditelja i širom zajednicom no navodi da: "Obitelj i vrtić su dva temeljna sustava u kojem se dijete rane i predškolske dobi razvija i raste, zadovoljava svoje osnovne potrebe, stječe prve spoznaje o sebi i svijetu oko sebe, uči o komunikaciji i odnosima, suživotu, zajedništvu, toleranciji, razvija svoje potencijale i stječe spoznaje i vještine prijeko potrebne za čitav život. To je moguće u onim zajednicama koje osiguravaju optimalne uvjete cjelovitog razvoja djeteta. Kako su roditelji tj. skrbnici djeteta (ostali članovi uže obitelji) i odgojitelji osobe koje se najintenzivnije skrbe o djetetu i njegovoj dobrobiti, nužno je osigurati izravnu, kvalitetnu i ohrabrujuću komunikaciju među njima kako bi informacije o djetetu mogle nesmetano i dvosmjerno cirkulirati. Roditelje tj. skrbnike djeteta treba prihvaćati i poštovati kao ravnopravne članove vrtića-partnere, koji ustanovu obogaćuju svoji individualnim posebnostima te svojom vlastitom kulturom i time pridonose kvaliteti ustanove u cjelini." Roditelje tj. skrbnike djeteta se permanentno informira putem kutića za roditelje, kroz individualne razgovore, komunikacijske roditeljske sastanke, radionice, web stranice vrtića, letaka i sl., s ciljem osnaživanja i pružanja podrške u roditeljskoj ulozi.

Pod suradnjom s djetetovom obitelji podrazumijevamo individualnu i skupnu suradnju. Pod individualnom suradnjom smatramo sudjelovanje roditelja u kreiranju kurikulum skupine na način da roditelj boravi u skupini (prezentira svoje zanimanje, kompetencije i sl., u donošenju neoblikovanog materijala), kroz individualne razgovore te svakodnevne susrete s odgojiteljima, a pod grupnom suradnjom smatramo komunikacijske roditeljske sastanke, sudjelovanje u edukativnim i kreativnim radionicama te zajedničkim druženjima na nivou ustanove.

1.3.3. Odgojno-obrazovni djelatnici

Razvoj kurikulum započinje proučavanjem i mijenjanjem okruženja, na način da ono omogućuje interakciju, istraživanje, kretanje i neovisnost. Moylett (2006.) navodi ključnu ulogu profesionalaca u osmišljavanju i opskrbljivanju izazovnog okruženja, u podupiranju dječjeg učenja kroz različite aktivnosti, u razvijanju i podupiranju dječje spontane igre, u razvijanju i unaprjeđivanju dječjeg govora i komunikacije u igri. Sadržaji djetetova učenja nisu strogo propisani jer se poučavanje zamjenjuje učenjem činjenjem, izravnim stjecanjem iskustva pa se materijali i sadržaji nude na temelju praćenja i podržavanja interesa i inicijativa djece.

Potiče se razvijanje odgovornosti u osobnom i timskom radu u odnosu na radnu ulogu/poslove, na dobrobit djeteta, na cjelokupno ozračje vrtića. Unutar ustanove dijete je sastavni dio dinamične mreže fizičkih (ekoloških), socijalnih i kulturalnih odnosa s kojima je u kontinuiranom recipročnom, interaktivnom i holističkom djelovanju. Kontekst čine različite socijalne, pedagoške, kulturalne,

ekološke odnosno fizičke i vremenske dimenzije. Dimenzije koje su međusobno povezane i međuovisne su:

1. Socijalna i kulturna dimenzija - odnosi djece i odraslih, načini postupanja odraslih s djecom, odgojno-obrazovne situacije, odnosi odraslih, odnosi među djecom te psihološko-pedagoško ozračje u odgojnoj skupini.
2. Ekološka tj. fizička i vremenska dimenzija - raspored, veličina, opremljenost, uređenost, organizacija prostora u kojem dijete boravi unutar ustanove, aranžiranje opreme, igraćaka i materijala u njoj te smjenjivanje i dimenzioniranje raznovrsnih aktivnosti u vremenu.

Naša vizija:

- * prepoznavanje i uvažavanje djetetovih potreba i interesa
- * kreiranje okruženja koje razvija kompetencije djeteta
- * organizacija prostora koji je funkcionalan, siguran usmjeren na promoviranje susreta, komunikaciju i interakciju djece i odraslih
- * bogata ponuda raznovrsnih, razvojno primjerenih i kontinuirano dostupnih materijala koji potiču aktivnu konstrukciju i sukonstrukciju znanja
- * briga o estetici
- * okruženje koje zrcali zaposlene i njihovu sliku o djetetu
- * model usklađenog življenja koji poštuje prava djeteta u skladu s humanim vrijednostima
- * prihvaćanje, njegovanje i razvijanje vrijednosti obitelji, zajednice, društva i svijeta u cjelini

2. KURIKULUM DJEČJEG VRTIĆA RADOST

Dječji vrtić Radost u ovoj pedagoškoj godini ustrojava i provodi odgojno-obrazovni rad s djecom predškolske dobi sukladno važećim propisima za predškolske ustanove.

RADNO VRIJEME:

Radno vrijeme Vrtića sukladno je potrebama korisnika, a u pravilu od 5,30 – 17,30.

Prema prošlogodišnjim pokazateljima, te različitim potrebama roditelja za dužinom boravka djece u Vrtiću, ustrojeno je slijedeće radno vrijeme po objektima:

Dječji vrtić Radost, Braće Radić 10, Jastrebarsko	5,30 – 17,30
Dječji vrtić Radost, Tome Erdödyja Bakača bb, Jastrebarsko	6,30 – 17,30
Dječji vrtić Radost, Mladinska 2A,G. Desinec, Jastrebarsko	5,30 – 17,30
Dječji vrtić Radost, Cvetković 123, Jastrebarsko	6,30 – 16,30
Dječji vrtić Radost, Gorica Svetojanska 13, Jastrebarsko	6,30 – 16,30

Kroz planirane programe rada od 1.9.2018. do 31.8.2019. godine ostvarivat će djelatnost njege, odgoja, obrazovanja, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi djece predškolske dobi koji su prilagođeni razvojnim potrebama djece, njihovim mogućnostima i sposobnostima.

2.1. Ustrojstvo

Sukladno razvojnim potrebama djece i specifičnostima rada u zadovoljavanju tih potreba, ustrojen je proces rada na slijedeći način:

Dječji vrtić Radost, Braće Radić 10, Jastrebarsko - centralni objekt

Ravnatelj: Jadranka Stojković, VSS

Pedagog: Marija Svoboda, VSS

Psiholog: Silvija Katovčić, VSS

Edukacijski rehabilitator: Marija Presečki Zmajlović, VSS

Logoped: Iris Sečen, VSS

Viša medicinska sestra: Mirjana Šimanović, VŠS

Administrativna služba:

Voditelj računovodstva: Ljiljana Borošić Pintur, VSS

Administrator blagajnik: Vesna Samarin, SSS

Računovodstveni radnik: Filip Fabijanić, VŠS

Tajnik: Zorica Mataušić, VŠS

	ODGOJNA SKUPINA	GODINA ŽIVOTA	ODGOJITELJI	POMOĆNO-TEHNIČKO OSOBLJE
JASLICE	Zvezdice - soba 1	1 - 2 godine	Đurđa Šegudović, SSS Vesna Navoj, SSS	Bosiljka Šaflin, NSS
	Koale – soba 2	1 - 2 godine	Zlatica Ferenčina, SSS J. Šporčić VŠS	
	Šapice - soba 3	2 - 3 godine	Daniela Bobinski, SSS Ivan Rak, VŠS	
ALI KV AR	Oblačići - soba 4	2 - 3 godine	Martina Banić, VŠS Manuela Miljenović, VŠS	Božica Špoljar, SSS

	Bubamare – soba 5	2 – 3 godine	Mira Narančić, SSS Martina Borković, VŠS	
	Medeki – soba 6	3 - 4 godine	Petra Puh, VŠS Ivana Petrić, VŠS	Božica Špoljar, SSS
	Ribice – soba 7	3 - 4 godine	Maja Haramija Špoljar, VŠS Natalija Škiljan, VŠS	Dubravka Bravar-Gregorić, SSS
VELIKI KVART	Srčeka – soba 8	4 – 5 godine	Snježana Janković, VŠS Tijana Rajaković, VŠS	Dubravka Fabek, NSS
	Smokvice – soba 9	4 – 5 godine	Štefica Fabijanić, VŠS Anita Buri, VŠS	
	Balončići - soba 10	3 – 4 godine	Smiljana Popović, VŠS Veselka Površenić, SSS	
	Pčelice– soba 11	5 – 6 godina	Ana Budinščak, SSS Jadranka Šoštarić, VŠS	
NOVI KVART	Iskrice – soba 12	3 – 4 godina	Đurđa Šmit, SSS Višnja Matešić, VŠS Jelena Burja Prstac, VŠS	Petra Jelenić, SSS
	Gumbeki– soba 13	6 –7 godina	Jadranka Volmut, VŠS Jasenka Gluščić, VŠS, mentor	
	Gljivice – soba 14	4 – 5 godina	Valentina Batelja, VŠS Nada Kozjan, SSS Tomislava Skok Mišković, VŠS	
	Elmeri - soba 15	3 - 7 godina	Mihaela Pustaj, VŠS, savjetnik Maja Sabadi, VŠS	Ljubica Novosel, SSS
	Sovice – soba 16	5 – 6 godina	Sandra Žalac, VŠS Melita Miskiće , VŠS	

Nastavak provođenja projekata realizirat će se prema slijedećoj shemi:

Projekt	Odgojna skupina	Nosioci aktivnosti
Primjena metode Persona Doll		
e-Twinning		
"Mi jedemo odgovorno"		
"Veliki lov na biljke"		
"Mali vrtlari"	Šapice	Ivan Rak,
"Likovno-scenska skupina"		

Pomoćno - tehnička služba

Objekt	Pomoćno-tehnička služba	Ime i prezime
Na nivou ustanove	Pralja – švelja	Mirjana Miladin, SSS
Centralni objekt, Radost 2, Cvetković, G. Svetojanska	Glavna kuharica	Jadranka Gojmerac, SSS
	Kuharica	Božica Tandarić, SSS
		Dragana Šimrak, SSS
		Snežana Budinščak, SSS (B. Desović)
		Željka Viboh, SSS
Na nivou ustanove	Ekonom vozač	Mate Ivančić, SSS
	Domar ložač	Dragutin Krcivoj, SSS
		Imre Csucs, SSS

Dječji vrtić Radost 2, Tome Bakača Erdödyja, Jastrebarsko

ODGOJNA SKUPINA	GODINA ŽIVOTA	ODGOJITELJI	POMOĆNO-TEHNIČKO OSOBLJE
Krijesnice – soba 1	5 – 7 godina	Tea Vinšćak, VŠS Tihana Brković Skukan, VŠS	Pomoćna kuharica: Kristina Prugovečki Kokot, SSS (Snežana Budinšćak) <u>Spremačica:</u> Ines Žganjer SSS Zdenka Fabijanić, SSS
Školjkice - soba 2	6 – 7 godina	Danica Divjak, SSS Marija Zdjelar, VŠS	
Pačići – soba 3	6 – 7 godina	Marina Kupina, VŠS Anita Jurelinac, VŠS Melita Vidaković, VŠS	
Pingvini – soba 4	5 – 6 godina	Tamara Fabijanić Franić, VŠS Lidija Tomačić, VŠS	

Nastavak provođenja projekata realizirat će se prema slijedećoj shemi:

Projekt	Odgojna skupina	Nosioci aktivnosti
Primjena metode Persona Doll	Pačići, Školjkice	Marina Kupina, Marija Zdjelar
"Mi jedemo odgovorno"		
"Veliki lov na biljke"		
"Mali vrtlari"		
"Likovno-scenska skupina"		

Dječji vrtić Radost 3, Mladinska 2/a, G. Desinec, Jastrebarsko

ODGOJNA SKUPINA	GODINA ŽIVOTA	ODGOJITELJI	POMOĆNO-TEHNIČKO OSOBLJE
Pandice – soba 1	3 – 4 godine	Željka Žužak, VŠS Sanja Šimić, VŠS	Kuhar: Danijel Vodopija, SSS Pomoćna kuharica: Štefica Baloban, SSS <u>Spremačica:</u> Brankica Karas, SSS Aleksandra Borković, SSS (I. Reščić)
Vjeverice – soba 2	1 – 3 godine	Mihaela Klemenčić Čopić, VŠS Lucija Kunović, VŠS	
Zebrice – soba 3	2 – 3 godine	Katarina Šoštarić, VŠS Ivana Klepec, VŠS	
Točkice – soba 4	4 – škole	Martina Križančić, VŠS Mateja Pustaj, VŠS	
Leptirići – soba 5	4 – škole	Ljiljana Pustaj, VŠS Branka Haramija, SSS	
Kockice – soba 6	5 – škole	Irena Vugriniček Štimac, VŠS Maja Vučković, VŠS	

Nastavak provođenja projekata realizirat će se prema slijedećoj shemi:

Projekt	Odgojna skupina	Odgojitelji
"Say hello to the world!" -	Točkice	Martina Križančić
Primjena metode Persona Doll	Leptirići, Kockice, Pandice	Ljiljana Pustaj, Irena Vugriniček Štimac, Željka Žužak

Dječji vrtić Radost 4, Cvetković 123, Jastrebarsko

ODGOJNA SKUPINA	GODINA ŽIVOTA	ODGOJITELJI	POMOĆNO-TEHNIČKO OSOBLJE
Mačkice	4 – škole	Natalija Vađina, VŠS Željka Batušić, VŠS	<u>Spremačica / Pomoćna kuharica:</u> Mirjana Čižmešija, SSS

Projekt/interesna skupina	ODGOJITELJI

Dječji vrtić Radost 5, Gorica Svetojanska 13, Jastrebarsko

ODGOJNA SKUPINA	GODINA ŽIVOTA	ODGOJITELJI	POMOĆNO-TEHNIČKO OSOBLJE
Žirafice	3 – do škole	Zvonimira Pintur, VŠS Valentina Božić, VŠS	<u>Spremačica / Pomoćna kuharica:</u> Nevenka Martinković, NSS

Projekt/interesna skupina	Odgojitelji

2.2. PROGRAMI

Planirani su sljedeći programi:

1. redoviti 10-satni program
2. alternativni odgojno-obrazovni program prema koncepciji Marie Montessori
3. cjelodnevni program ranog učenja engleskog jezika
4. program za darovitu djecu rane i predškolske dobi
5. program predškole
6. kraći program ranog učenja engleskog jezika – engleska igraonica
7. kraći program sporta

2.2.1. REDOVITI 10-SATNI PROGRAM:

Redoviti program od 1.9.2018. polazi 570 djece u 28 odgojnih skupina na 5 lokacija, a to su: Dječji vrtić Radost, Braće Radić 10, Jastrebarsko; Dječji vrtić Radost, Tome Erdödyja Bakača bb, Jastrebarsko; Dječji vrtić Radost, Mladinska 2A, G. Desinec; Dječji vrtić Radost, Cvetković 123, Jastrebarsko; Dječji vrtić Radost, Gorica Svetojanska 13, Jastrebarsko.

Namjena programa

Programi i organizacija rada u našem vrtiću temelje se na razvojno-primjerenom kurikulumu usmjerenom na dijete i humanističkoj koncepciji razvoja predškolskog odgoja, što znači:

- * poznavanje zakonitosti rasta i razvoja djeteta predškolske dobi
- * poticanje tolerancije prema različitostima i uvažavanju prava sve djece
- * poticati uključivanje i socijalizaciju djece s teškoćama u razvoju u odgojne skupine
- * bogato strukturirano okruženje i poticajno materijalno okruženje koja doprinosi razvoju dječjeg učenja, kreativnosti i stvaralaštvu
- * osnaživanje kompetencija za cjeloživotno učenje
- * promicati vrijednosti koje promiče Nacionalni kurikulum ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja
- * poticati kontinuirano stručno usavršavanje

2.2.2. ALTERNATIVNI ODGOJNO-OBRAZOVNI PROGRAM PREMA KONCEPCIJI MARIE MONTESSORI

Namjena programa

Cilj programa je poticati cjelokupni razvoj djeteta, koji uključuje tjelesni i psihomotorni razvoj, razvoj govora, komunikacije, izražavanja i stvaralaštva, socio – emocionalni razvoj i razvoj ličnosti te spoznajni razvoj. Poticati cjelokupni razvoj djece s posebnim potrebama i s teškoćama u razvoju pažljivom opservacijom i praćenjem njihovih potreba. Poticati rano usvajanje stranog jezika prema individualnom interesu djeteta.

Konkretnije, to znači razvijati kod djeteta samostalnost, samopouzdanje, pozitivnu sliku o sebi, odgovornost za poštivanje ljudskih prava pri čemu dijete može zadovoljiti svoje opće i posebne potrebe ne ometajući druge, moralni razvoj, odgovornost prema sebi i drugima, estetski ukus za uočavanje, doživljavanje i ostvarivanje lijepog u životu, okolini i prirodi. Pritom će se poticati slobodno djelovanje djeteta, uz poštivanje njegove osobnosti, a posebice individualnih potencijala, snaga i sposobnosti.

Način ostvarivanja

Montessori program provodi se u mješovitoj odgojnoj skupini sa djecom u dobi od 3 do 7 godina, s inkluzijom djece s posebnim potrebama i s teškoćama u razvoju, prema osobnom interesu djece i roditelja za takvim programom. Pritom će se poštivati dječje individualne potrebe i interesi kroz desetsatni dnevni program.

Nositelji programa su Mihaela Pustaj, Maja Sabadi, odgojiteljice u DV Radost sa završenim Učiteljskim fakultetom, smjer predškolski odgoj te cjelovitom edukacijom za provođenje Montessori programa. U svim etapama provođenja programa bit će uključeni pedagog, psiholog, logoped, defektolog, zdravstveni voditelj i ravnatelj, u suradnji s Agencijom za odgoj i obrazovanje, Ministarstvom znanosti, obrazovanja i sporta, Upravni odjel za društvene djelatnosti Grada Jastrebarskog te supervizori za provođenje Montessori programa prema utvrđenim kriterijima.

Montessori program i e-Twinning - međunarodni projekt

Montessori odgojna skupina Elmeri uključena je u aktivnosti e-Twinning zajednice škola u Europi. Sudjelovanje će se temeljiti na izboru tema i projekta prilagođenim predškolskom uzrastu djece te sadržaji koji će se moći realizirati u skupini. S obzirom da je e-Twinning platforma za odgojno obrazovne djelatnike, te promiče suradnju europskih škola putem informacijsko komunikacijskih tehnologija (IKT) odlično se uklapa u multikulturalnost našeg djelovanja. Poučeni dosadašnjim iskustvom, npr. izmjena čestitaka s djecom i njihovim odgojiteljima nekih europskih dječjih vrtića,

veseli nas daljnji rad na pronalaženju projektnih partnera, otvaranje novih projekata, razmjena ideja i primjera dobre prakse.

Vremenik ostvarivanja

* alternativni odgojno-obrazovni program prema koncepciji Marie Montessori provodi se tijekom pedagoške godine od 1. rujna 2018. godine do 31. kolovoza 2019. godine.

Način vrednovanja

U cilju zadovoljavanja svih ovih uvjeta, kao i poticanja cjelokupnog razvoja djeteta, poštujući Pravilnik o obrascima i sadržaju pedagoške dokumentacije i evidencije o djeci u dječjem vrtiću, potrebno je voditi sljedeću pedagošku dokumentaciju:

- * Orijentacijski plan i program odgojno – obrazovnog rada za određeno razdoblje;
- * Organizacijske i materijalne uvjete za ostvarivanje zadaća;
- * Vježbe za ostvarivanje razvojnih zadaća (sklopovi aktivnosti, teme, projekti...);
- * Suradnju sa stručnjacima, roditeljima i drugima radi ostvarivanja postavljenih zadaća;
- * Tjedni plan i program odgojno – obrazovnog rada;
- * Dnevnik rada (planirani poticaji za individualne, grupne, zajedničke vježbe, iskorišteni situacijski poticaji, zapažanja o vježbama i ponašanju djece u odnosu na postavljene zadaće za djecu odgojne skupine, djecu drugih odgojnih skupina, suradnja sa stručnjacima, roditeljima, zabilješke na kraju tjedna);
- * Zajedničke vježbe djece i odraslih (izleti, druženja, svečanosti) – priprema, zapažanja, zapisi;
- * Komunikacijski roditeljski sastanci (priprema, zaključci, bilješke o radu s roditeljima);
- * Vrednovanje ostvarenog plana i programa (razvojnih zadaća i uvjeta za ostvarivanje plana i programa); Zabilješke i napomene.
- * Izvješća odgojitelja za tekuću pedagošku godinu
- * Upitnici za djecu, odgojitelje i roditelje

2.2.3. CJELODNEVNI PROGRAM RANOG UČENJA ENGLESKOG JEZIKA

Namjena programa

Znanstveno je utvrđeno da je predškolsko razdoblje formativna dob za razvoj svih sposobnosti i da je neophodno u toj dobi postaviti temelje za daljnji razvoj govora a samim time i za usvajanje lingvističkih sposobnosti. Ono što nas je potaklo na organiziranje ovog programa su pozitivna iskustva drugih dječjih vrtića, istraživanja koja su donijela potvrdu o uspješnosti ovakvog rada s djecom te desetgodišnje iskustvo našeg vrtića u provođenju kraćeg programa ranog učenja engleskog jezika za kojim je interes roditelja iz godine u godinu bivao sve veći.

Ciljevi programa su razviti zanimanje i motivaciju za učenje stranog jezika, razvijanje jezičnih vještina, posebice slušanja i govorenja, usvajanje osnovnog jezičnog rječnika te jezičnih i fonetskih normi engleskog jezika, senzibiliziranje djeteta za jezik, kulturu i običaje engleskog govornog područja.

Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (2014.) potiče razvoj osam ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje od kojih je i komunikacija na stranim jezicima. Dijete strani jezik uči u poticajnom jezičnom kontekstu kroz najprimjereniji situacijski pristup učenju koji djetetu omogućuje smisljeno učenje. Poučavanje stranog jezika bit će utkano u odgojno-obrazovni proces. Osnaživanje ove kompetencije pridonosi poticanje međukulturnog razumijevanja i komunikacije djece s drugim dionicima u ustanovi i izvan nje.

Način ostvarivanja

Engleski jezik je sastavni dio odgojno-obrazovne prakse na materinjem jeziku i oblik njegovog obogaćivanja što znači da će se u svakodnevnim aktivnostima postupno povećavati udio stranog jezika u svim aktivnostima. Voditeljice programa su adekvatno osposobljene za provođenje programa (Učiteljski fakultet Sveučilište u Zagrebu, metodički seminar na jezičnom učilištu Sova u Zagrebu).

Zadaće programa su:

- osigurati djeci zabavan i poticajan prvi kontakt sa stranim jezikom putem zanimljivih aktivnosti bitnim za njihov kognitivni razvoj
- razvijati i podržavati motivaciju i interes djeteta za učenjem stranog jezika te pozitivan stav o učenju
- razvijati dječje razumijevanje engleskog jezika i postaviti temelj za pravilan izgovor, ritam i intonaciju govora djeteta
- hrabriti dijete da samostalno progovori stranim jezikom
- usvajati osnovni rječnik i jezične strukture putem komunikacijskih sadržaja u igri i svakodnevnim situacijama (slušanje, audio materijala, čitanja djeci)

Putem svakodnevnih situacija te spontanom aktivnostima djeca bi trebala usvojiti sljedeće funkcije:

- pozdravljanje, predstavljanje, imenovanje osoba i predmeta
- postaviti i odgovoriti na jednostavna pitanja
- upotrijebiti fraze kulturnog ophođenja
- reći svoju dob
- imenovati prikazane slike predmeta, životinja, boja i dr.
- postupiti po jednostavnim nalogima
- reći što vole, što ne, kako se osjećaju
- opisati pomoću jednog prijedloga/pridjeva
- recitirati i pjevati kraće pjesmice, brojalice i rime

Program će se provoditi u objektu Radost 2, a odgojne skupine bit će dodatno opremljene adekvatnim sredstvima za rad.

Vremenik ostvarivanja

Cjelodnevni program ranog učenja engleskog jezika provodi se tijekom pedagoške godine od 1. rujna 2018. godine do 31. kolovoza 2019. godine.

Način vrednovanja

U cilju zadovoljavanja svih ovih uvjeta, kao i poticanja cjelokupnog razvoja djeteta, poštujući Pravilnik o obrascima i sadržaju pedagoške dokumentacije i evidencije o djeci u dječjem vrtiću, potrebno je voditi slijedeću pedagošku dokumentaciju:

- * orijentacijski plan i program odgojno – obrazovnog rada za određeno razdoblje;
- * organizacijske i materijalne uvjete za ostvarivanje zadaća;
- * aktivnosti za ostvarivanje razvojnih zadaća (materijalno okruženje, projekti, osluškivanje interesa, potreba i mogućnosti djece...);
- * suradnju sa stručnjacima, roditeljima i drugima radi ostvarivanja postavljenih zadaća;
- * tjedni plan i program odgojno – obrazovnog rada;
- * dnevnik rada (planirani poticaji za individualne, grupne, zajedničke, iskorišteni situacijski poticaji, zapažanja o aktivnostima i ponašanju djece u odnosu na postavljene zadaće za djecu odgojne skupine, djecu drugih odgojnih skupina, suradnja sa stručnjacima, roditeljima, zabilješke na kraju tjedna);

- * zajedničke aktivnosti djece i odraslih (izleti, druženja, svečanosti, kreativne radionice) – priprema, zapažanja, zapisi;
- * komunikacijski roditeljski sastanci (priprema, zaključci, bilješke o radu s roditeljima);
- * vrednovanje ostvarenog plana i programa (razvojnih zadaća i uvjeta za ostvarivanje plana i programa);
- * zabilješke i napomene
- * izvješća odgojitelja
- * upitnici za djecu, odgojitelje i roditelje

2.2.4. PROGRAM JAVNIH POTREBA ZA DJECU U GODINI PRIJE POLASKA U OSNOVNU ŠKOLU – PROGRAM PREDŠKOLE

Namjena programa

Program predškole je namijenjen odgojno-obrazovnome radu s djecom koja nisu obuhvaćena nijednim oblikom redovnog programa vrtića, a u godini su pred školu. Godina prije polaska u školu je obvezna godina predškolskog odgoja i obrazovanja za svu djecu u Republici Hrvatskoj. Program predškole djetetu treba osigurati prilike za stjecanje iskustava također odražavati vrijednosti, ciljeve, načela i polazišta istaknuta u Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje. Dijete koje dolazi u predškolu sa sobom donosi specifičan kontekst odrastanja tj. kulturu i tradiciju okruženja u kojem živi.

Način ostvarivanja

Program predškole održavat će se u područnom objektu Radost kojeg će provoditi odgojiteljica zaposlena kao voditeljica predškole. Pri planiranju i oblikovanju kurikuluma predškole potrebno je voditi računa o slijedećem:

- poticanju cjelovitog razvoja, odgoja i učenja djece
- ostvarivanju individualiziranog i fleksibilnog odgojno-obrazovnog pristupa
- prihvaćanju igre i drugih aktivnosti koje pridonose svrhovitom učenju i cjelovitom razvoju
- omogućiti djeci učenje istraživanjem, otkrivanjem i rješavanjem problema
- poticanju samoinicijativnost učenja djece, planiranju vlastitog učenja te evaluaciji istog kroz aktivno upravljanje djece vlastitim procesom učenja
- primjerenom i poticajnom okruženju za razvijanje predčitalačkih i grafomotoričkih vještina
- kontekstualnom uočavanju odnosa među predmetima i pojavama
- osnaživanju istraživačkih interesa djece za matematičko-logičke i prirodoslovne aktivnosti
- upoznavanju djece s informacijsko-komunikacijskom tehnologijom
- razvoju socijalnih kompetencija
- prihvaćanju i poticanju kreativnog izražavanja
- poticanje djece na poštovanje i njegovanje vlastite kulture i povijesne baštine
- poticanje djece na iskazivanje i realizaciju vlastitih interesa i ideja, razvoj kritičkog mišljenja

Vremenik ostvarivanja

Program je jednogodišnji i provodit će se kontinuirano dva puta tjedno u troipolsatnom trajanju u poslijepodnevnim satima. Program će se provoditi od listopada, 2018. i trajat će do 31. svibnja, 2019. godine. Prema rasporedu, odgojna skupina Jaska 1 imat će organiziran susrete ponedjeljkom i srijedom, a odgojna skupina Jaska 2 imat će organizirane susrete utorkom i četvrtkom na područnom odjeljenju Radost 2 u poslijepodnevnim satima.

ODGOJNA SKUPINA	ODGOJITELJICA	MJESTO ODRŽAVANJA
JASKA 1 -	Dea Sadiković, VŠS	Dječji vrtić Radost, objekt Radost 2 T.E.Bakača bb, Jastrebarsko
JASKA 2 -		

CAP program za djecu programa predškole

U okviru odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo potrebno je obratiti pažnju na razvoj svjesnosti o nasilju i o prevenciji nasilja u predškolskoj dobi. Iz toga razloga će se i ove pedagoške godine provesti CAP program koji obuhvaća edukaciju svih djelatnika vrtića, roditelja djece školskih obveznika i djecu školske obveznike. Djelatnici i roditelji upoznaju se s problematikom zlostavljanja djece, filozofijom CAP programa te provedbom radionica za djecu. CAP radionice za djecu – školske obveznike, polaznike redovnog programa i programa predškole, održat će tri educirana tima CAP pomagača, koji će kroz radionice u dva dana po odgojnoj skupini djecu educirati o načinima prevencije nasilja usmjerenog prema njima ili njihovim vršnjacima od strane nepoznate odrasle osobe, nepoznatog vršnjaka i poznate odrasle osobe. Djeca se educiraju radionicama primjerenima njihovoj dobi i aktivno sudjeluju u istima te na taj način promišljaju o svojoj ulozi u prevenciji nasilja.

Način vrednovanja

U cilju zadovoljavanja svih ovih uvjeta, kao i poticanja cjelokupnog razvoja djeteta, poštujući Pravilnik o obrascima i sadržaju pedagoške dokumentacije i evidencije o djeci u dječjem vrtiću, potrebno je voditi sljedeću pedagošku dokumentaciju:

- * orijentacijski plan i program odgojno – obrazovnog rada za određeno razdoblje;
- * organizacijske i materijalne uvjete za ostvarivanje zadaća;
- * aktivnosti za ostvarivanje razvojnih zadaća (sklopovi aktivnosti, teme, projekti...);
- * suradnju sa stručnjacima, roditeljima i drugima radi ostvarivanja postavljenih zadaća;
- * tjedni plan i program odgojno – obrazovnog rada;
- * dnevnik rada (planirani poticaji za individualne, grupne, zajedničke, iskorišteni situacijski poticaji, zapažanja o aktivnostima i ponašanju djece u odnosu na postavljene zadaće za djecu odgojne skupine, djecu drugih odgojnih skupina, suradnja sa stručnjacima, roditeljima, zabilješke na kraju tjedna);
- * zajedničke aktivnosti djece i odraslih (izleti, druženja, svečanosti, kreativne radionice) – priprema, zapažanja, zapisi;
- * komunikacijski roditeljski sastanci (priprema, zaključci, bilješke o radu s roditeljima);
- * vrednovanje ostvarenog plana i programa (razvojnih zadaća i uvjeta za ostvarivanje plana i programa);
- * zabilješke i napomene
- * izvješća odgojitelja
- * upitnici za djecu, odgojitelje i roditelje

2.2.5. PROGRAM JAVNIH POTREBA ZA DAROVITU DJECU RANE I PREDŠKOLSKJE DOBI

Namjena programa

Program za darovitu djecu rane i predškolske dobi provodit će se s identificiranom djecom u dobi od 4 godine do polaska u školu. Identifikacija darovite djece usmjerena je ka pravilnom uočavanju i utvrđivanju mogućnosti djeteta kako bi se primjereno zadovoljilo njegove posebne odgojno-obrazovne potrebe kroz posebno planirane odgojno-obrazovne postupke. Ciljevi programa su poticanje cjelovitog razvoja potencijala darovite djece kroz program koji slijedi načela diferencijacije i individualizacije u pristupu zadaćama, područjima i sadržajima aktivnosti s djecom, preventivno djelovanje na moguća kasnija socijalno neprihvatljiva ponašanja darovite djece koja mogu nastati kao posljedica nezadovoljenih temeljnih i odgojno obrazovnih potreba te pomoć i potpora roditeljima potencijalno darovite djece u prepoznavanju i poticanju njihovih specifičnih sposobnosti, vještina i potreba.

Način ostvarivanja

Program je ustrojen kao kraći specijalizirani program kojeg organizira Dječji vrtić Radost. Program će se odvijati u centralnom objektu jednom tjedno u trajanju od sat i pol u popodnevni satima. Rad će se odvijati u mješovitoj skupini djece od 4 godine do polaska u školu. Skupina će se sastojati od 10 do 15 djece s mogućnošću uključivanja pojedinog darovitog djeteta u program i tijekom godine slijedeći načelo kontinuiranog prijema.

Temeljni zahtjev programa je omogućiti darovitom djetetu da uči ono što ga zanima i to na način na koji mu najviše odgovara. Mogućnost izbora aktivnosti, osiguravanje dovoljno vremena i materijala za rad važni su kao i postavljanje viših očekivanja (od uobičajenih za djecu njihove kronološke dobi) u pogledu samostalnosti i ustrajnosti na izabranim aktivnostima i zadaćama. Rad se odvija u obogaćenom okruženju s fleksibilno postavljenom organizacijom te radom u malim skupinama, u paru i individualiziranim radom.

Nositelji programa su psihologinja Silvija Katovčić i odgojiteljica Sandra Žalac. Odgojiteljica i psihologinja educirane su za rad s darovitom djecom u organizaciji Centra za poticanje darovitosti djeteta „Bistrić“ iz Zagreba pod vodstvom psihologinje savjetnice Jasne Cvetković Lay, specijalistice za obrazovanje darovitih. U organizaciji programa, stvaranju uvjeta i praćenju njegove realizacije sudjelovat će ravnateljica i članovi stručno –razvojne službe.

Vremeni ostvarivanja

Program za darovitu djecu u igraonici odvijat će se od studenog do lipnja u centralnom objektu jednom tjedno u trajanju od sat i pol u popodnevni satima.

Način vrednovanja

U cilju zadovoljavanja svih ovih uvjeta, kao i poticanja cjelokupnog razvoja djeteta, poštujući Pravilnik o obrascima i sadržaju pedagoške dokumentacije i evidencije o djeci u dječjem vrtiću, potrebno je voditi slijedeću pedagošku dokumentaciju:

- Orijentacijski plan i program odgojno – obrazovnog rada za određeno razdoblje;
- Organizacijske i materijalne uvjete za ostvarivanje zadaća;
- Aktivnosti za ostvarivanje razvojnih zadaća (sklopovi aktivnosti, teme, projekti...), suradnju sa stručnjacima, roditeljima i drugima radi ostvarivanja postavljenih zadaća;
- Obilježavanje važnih datuma;
- Mjesečni plan i program odgojno – obrazovnog rada (slijed aktivnosti, poslovi nužni za ostvarivanje plana i programa rada) – mjesečni plan će se voditi umjesto tjednog plana zbog specifičnog ustrojstva rada (jedan susret tjedno);

- Dnevnik rada (planirani poticaji za individualne, grupne, zajedničke aktivnosti, iskorišteni situacijski poticaji, zapažanja o aktivnostima i ponašanju djece u odnosu na postavljene zadaće, suradnja sa stručnjacima, roditeljima);
- Zajedničke aktivnosti djece i odraslih (druženja, ogledni sat, boravak roditelja u skupini) – priprema, zapažanja, zapisi;
- Roditeljski sastanci (priprema, zaključci, bilješke o radu s roditeljima);
- Vrednovanje ostvarenog plana i programa (razvojnih zadaća i uvjeta za ostvarivanje plana i programa);
- Zabilješke i napomene.

Koristit će se i dodatna dokumentacija (foto i video zapisi, portfolio djeteta, posebne bilješke praćenja djece, bilješke o suradnji s roditeljima). Na kraju pedagoške godine radit će se procjena zadovoljstva programom od strane djece, roditelja i odgojitelja.

2.2.6. KRAĆI PROGRAM RANOG UČENJA ENGLESKOG JEZIKA – ENGLESKA IGRAONICA

Namjena programa

Ciljevi i zadaće kraćih programa usmjereni su na poticanje svih aspekata djetetovog razvoja ili na razvoj pojedinih djetetovih sposobnosti u okviru određenog područja razvoja. Sukladno interesima roditelja i djece za dodatnim programima rada uz pojačan utjecaj na pojedino područje razvoja, ove pedagoške godine bit će organizirana Engleska igraonica.

Način ostvarivanja

Kraći program ranog učenja stranog jezika za djecu uzrasta od četiri godine do škole Vrtić će provoditi u suradnji Udrugom za promicanje ranog učenja stranih jezika „Naučimo puno“.

Vremenik aktivnosti

Aktivnosti će se realizirati prema dogovorenom rasporedu po dobi, stupnju učenja i objektu u kojem djeca borave tijekom pedagoške godine. Na početku pedagoške godine bit će održan roditeljski sastanak s roditeljima koji su djecu upisali u kraći program, zajednička druženja u sklopu kojih će biti prezentirano roditeljima što su djeca usvojila bit će organizirana u mjesecu prosincu i po završetku kraćeg programa ranog učenja stranog jezika.

Način vrednovanja

U cilju zadovoljavanja svih ovih uvjeta, kao i poticanja cjelokupnog razvoja djeteta, pedagošku dokumentaciju vodit će Udruga za promicanje ranog učenja stranih jezika „Naučimo puno“, poštujući Pravilnik o obrascima i sadržaju pedagoške dokumentacije i evidencije o djeci u dječjem vrtiću.

2.2.7. KRAĆI PROGRAM SPORTA

Namjena programa

Sukladno interesima roditelja i djece za dodatnim programima rada provodit ćemo kraći sportski program u suradnji s vanjskim suradnikom:

Univerzalna sportska škola "Mali vitez", provodit će sportski program za razvoj motoričkih, funkcionalnih i kognitivnih sposobnosti kroz elemente raznih sportskih disciplina.

Kvalitetno zadovoljavanje osnovnih potreba djeteta i razvoj brige za sebe, optimalnih higijensko-zdravstvenih uvjeta boravka djece u vrtiću, sustavno praćenje rasta i razvoja djece i stanja uhranjenosti, osiguranje kvalitetnog dnevnog odmora, te zdravstveno prosvjeđivanje, roditelja i svih djelatnika koji skrbe za dijete glavni su ciljevi rada u području koje se bavi zdravim tjelesnim razvojem djeteta. Budući da su djeca predškolske dobi na vrhuncu svojih motoričkih i senzornih istraživanja posebno se mora voditi računa o sigurnosti cjelokupnog okruženja u kojem dijete živi. Zdravstvene potrebe djece zahtijevaju dobru upućenost odgojitelja u njih same, stalni nadzor i pravovremenu intervenciju.

U sportski program univerzalne škole "Mali vitez" djeca se uključuju prema afinitetima odnosno prema iskazanom interesu djece i roditelja.

Vremenik ostvarivanja

Program se provodi u poslijepodnevnim satima u sportskoj dvorani centralnog objekta, pod vodstvom Marka Gvozdanovića, profesora kineziologije.

Način vrednovanja

- * broj uključene djece predškolske dobi koji su polaznici vrtića
- * upitnici za djecu, odgojitelje i roditelje

3. SKRB ZA TJELESNI RAST I RAZVOJ DJECE

Bazični dokumenti njegu djece promatraju kroz prizmu kvalitete zadovoljavanja njegovih osnovnih potreba. Predviđaju planiranje, praćenje, dokumentiranje i procjenu očekivanih ishoda usmjerenih na:

- dobrobit razvoja motoričkih potencijala
- emocionalnu dobrobit
- usvajanje higijenskih i prehrambenih navika kao preduvjeta zdravlja
- na odsustvo osjećaja ugroženosti i zabrinutosti djeteta
- razvoj sposobnosti privremene odgode zadovoljavanja potreba kroz usvajanje vještine samoregulacije i otpornosti na utjecaje okoline
- te sposobnost otkrivanja potencijalnih i aktualnih, zdravstvenih problema djeteta.

Standardizirani postupci vezani uz usvajanje rituala samozbrinjavanja djece u vrtiću pretpostavka su da se u svakoj odgojnoj skupini u svakodnevnom fleksibilnom rasporedu osigura: individualizirano usvajanje rutinskih radnji hranjenja, odijevanja, kulturno higijenskih navika, kretanja i dnevnog odmora, uz poštivanje različitosti, te da se osigura kvaliteta života koja daje prilike djeci da uče prepoznavati i prihvaćati vlastite i tuđe potrebe i izgrađivati skrbne odnosa prema drugima što je iznimno značajno.

Osim toga, utjecaj okolišnih čimbenika u ranoj dobi djeteta može se negativno odraziti na njegovo odrastanje. Važno je osigurati pravilnu i svrsishodnu intervenciju odraslih u njezi malog djeteta u smislu praćenja razvojnih mogućnosti svakog djeteta uz prikladno okruženje. Spoznajom i očuvanjem djetetove okoline, moguće je otkriti i potencijalne probleme koji se mogu negativno odraziti na njegovo odrastanje. S obzirom na mnoštvo štetnih tvari kojima smo svakodnevno izloženi nužno je permanentno osvještavanje odraslih koji skrbe o djetetu.

Kompetentni djelatnici koji razvijaju vještine upravljanja rizicima grade kulturu sigurnosti. Tako zdravlje djece u vrtiću dolazi u fokus pozornosti. Sustav upravljanja rizicima doprinosi održivom uspjehu temeljenom na načelima kvalitete, održivog razvoja, socijalne odgovornosti i poslovne etike.

OPĆI CILJ: ZADOVOLJAVANJE OSNOVNIH POTREBA DJECE U KONTEKSTU RAZVOJA			
BRIGE ZA SEBE I DRUGE			
I. USVAJANJE PREHRAMBENIH NAVIKA KAO PREDUVIJETA ZDRAVLJA			
SPECIFIČNI CILJ 1 : 1.Osiguravanje kvalitete prehrane u skladu sa važećim zakonskim odrednicama			
AKTIVNOSTI	NOSITELJI	VRIJEME REALIZACIJE	INDIKATORI
1.1. Planiranje jelovnika prema Izmjenama i dopunama Programa zdravstvene zaštite djece, higijene i pravilne prehrane u dječjim	1.1. glavna kuharica, ekonom, vms, Odgojne skupine sudionici projekta „Mi jedemo	1.1. tijekom godine	1.1. jelovnici izrađeni prema Programu

vrtićima	odgovorno“		
1.2. Osiguranje pravilnog dnevnog ritma obroka u odgojnim skupinama u skladu sa Prehrambenim standardom DV Radost	1.2. ST, kuhinjsko osoblje, odgojitelji	1.2. tijekom godine	1.2. primjenjen Standard prehrane Dječjeg vrtića Radost
1.3. Kontinuirano poboljšanje uvjeta u materijalnoj organizaciji obroka u skladu sa Prehrambenim standardom Dječjeg vrtića Radost	1.3. ravnatelj, vms, kuhinjsko osoblje, odgojitelji	1.3. tijekom godine	1.3. osigurana kuhinjska oprema
SPECIFIČNI CILJ 2: . Usvajanje rituala hranjenja i razvoja prehrambenih preferencija kod djece			
AKTIVNOSTI	NOSITELJI	VRIJEME REALIZACIJE	INDIKATORI
2.1. Samoposluživanje djece u prehrani prema važećem Prehrambenom standardu Dječjeg vrtića	2.1. odgojitelji, ST, kuhinjsko osoblje, sve odgojne skupine	2.1. tijekom godine	2.1. primjenjen Standard prehrane
2.2. Praćenje stupnja usvojenosti rituala hranjenja i prehrambenih preferencija djece u svim odgojnim skupinama	2.2. vms, sve odgojne skupine	2.2. prema rasporedu tijekom godine	2.2. obrađene i analizirane evaluacijske liste
2.3. Praćenje količine konzumacije obroka u odgojnim skupinama	2.3. kuhinjsko osoblje, sve odgojne skupine, vms	2.3. prema rasporedu tijekom godine	2.3. obrađene evaluacijske liste
SPECIFIČNI CILJ 3: Otkrivanje i rješavanje problema vezanih uz prehranu djeteta			
AKTIVNOSTI	NOSITELJI	VRIJEME REALIZACIJE	INDIKATORI
3.1. Otkrivanje djece sa poremećajima u hranjenju, potrebne	3.1. roditelji, vms, odgojitelji, ST	3.1. kontinuirano	3.1. broj riješenih problema

intervencije, evaluacija			
3.2. Otkrivanje i zbrinjavanje djece sa alergijskim bolestima hranjenja, potrebne intervencije, evaluacija	3.2. roditelji, vms, odgojitelji, ST	3.2. kontinuirano	3.2. broj riješenih problema
SPECIFIČNI CILJ 4: Promicanje važnosti zdrave i odgovorne prehrane			
AKTIVNOSTI	NOSITELJI	VRIJEME REALIZACIJE	INDIKATORI
4.1. Obilježavanje Dana kruha- Dana zahvalnosti za plodove zemlje 4.2. Blagoslov hrane 4.3. tradicijski doručak za roditelje 4.4. Rad na projektu „Mi jedemo odgovorno“	4.1. sve odgojne skupine u suradnji s roditeljima 4.2. interesne skupine, sve odgojne skupine 4.3. kuharice, interesne skupine, vms, roditelji svih odgojnih skupina 4.4. Tim projekta/odgojne skupine uključene u projekt	4.1. od 15.- 19.10.2018. 4.2. 16.10.-Blagoslov 4.3. 16.10.2018. 4.4. kontinuirano tijekom godine	4.1.-4.3. realizirane aktivnosti 4.4. realizirane aktivnosti
SPECIFIČNI CILJ 5: Praćenje rasta i razvoja djece, te stanja uhranjenosti			
AKTIVNOSTI	NOSITELJI	VRIJEME REALIZACIJE	INDIKATORI
5.1. Antropometrijska mjerenja djece prema standardima SZO	5.1. vms, sve odgojne skupine	5.1. dva mjerenja tijekom pedagoške godine u svim odgojnim skupinama (rujan/listopad ožujak/travanj)	5.1. obrađeni rezultati antropometrijskih mjerenja prezentirani roditeljima
5.2. Otkrivanje i praćenje djece sa prekomjernom težinom i pothranjene djece, te izrada	5.2. vms	5.2. tijekom godine	5.2. izrađeni planovi zdravstvene njege

individualnih Planova zdravstvene			
II. NJEGA DIJETETA U JASLICAMA			
SPECIFIČNI CILJ 6: Smanjivanje utjecaja okolinskih čimbenika potencijalno rizičnih za optimalni rast i razvoj djeteta u jaslama.			
AKTIVNOSTI	NOSITELJI	VRIJEME REALIZACIJE	INDIKATORI
6.1. Individualno stručno usavršavanje odgojitelja: „Upravljanje rizicima kod aktualnih i potencijalnih zdravstvenih problema djeteta u jaslama“	6.1.-6.3. Zvezdice, Koale, Šapice, Oblačići, Bubamare, Medeki, Ribice, Pandice, Vjeverice, Zebrice	10.1. rujan 2018.- ožujak 2019.	6.1. održano individualno stručno usavršavanje
6.2. Zdravstveni rizici povezani sa upotrebom dude: -snimanje početnog stanja /upitnik -rad s roditeljima		6.2. - listopad 2018. -ožujak 2019.	6.2. izrađeni upitnici za utvrđivanje početnog i završnog stanja -izrađeni materijali za roditelje -obrađeni i prezentirani rezultati
6.3. Odvikavanje od pelena- projektno planiranje		6.3. -studen 2018. -travanj 2019.	6.3. izrađeni upitnici za utvrđivanje početnog i završnog stanja -izrađeni materijali za roditelje -obrađeni i prezentirani rezultati

III. USVAJANJE KRETNIH NAVIKA ZA DOBROBIT RAZVOJA MOTORIČKIH POTENCIJALA			
SPECIFIČNI CILJ: 7: Zadovoljavanje potrebe za kretanjem			
AKTIVNOSTI	NOSITELJI	VRIJEME REALIZACIJE	INDIKATORI
7.1. Obilježavanje Europskog tjedna mobilnosti	7.1. odgojne skupine prema izboru	7.1. od 17.-21.09.2018.	7.1. obilježen Europski tjedan mobilnosti
7.2. Provođenje satova tjelesnog odgoja prema Standardu Ustanove	7.2.sve vrtičke odgojne skupine	7.2. tijekom godine	7. 2. realizirani satovi tjelesnog odgoja
7.3. Organiziranje Dječje olimpijade	7.3. sve odgojne skupine, sportska zajednica Grada,roditelji,svi zaposleni	7.3. Dječja olimpijada 29.04.2019.	7.3. održana Dječja olimpijada
7.4.Redoviti boravak djece na zraku prema Protokolu o postupanju djelatnika	7.4. sve odgojne skupine	7.4. kontinuirano tijekom godine	7.4. realiziran boravak na zraku
7.5. Projekt: „Kišni dan“	7.5. odgojne skupine R2, Desinec (Točkice, Leptirići, Kockice)	7.5. kontinuirano tijekom cijele godine	7.5. realiziran projekt
IV. RAZVOJ BRIGE ZA SEBE I DRUGE			
SPECIFIČNI CILJ 8: Prepoznavanje i prihvaćanje vlastitih i potreba drugih uz razvijanje skrbnih odnosa sa drugima.			
AKTIVNOSTI	NOSITELJI	VRIJEME REALIZACIJE	INDIKATORI
8.1. Individualno stručno usavršavanje Upravljanje rizicima kod aktualnih i potencijalnih zdravstvenih problema djeteta –Razvoj skrbi za druge	8.1. -8.3. Gumbeki, Sovice, Elmeri, Žirafice, Mačkice, Kockice, Leptirići, Krijesnice, Školjkice, Pačići, Pingvini Gradsko društvo Crvenog križa Jastrebarsko	8.1. rujan 2018.- ožujak2019.	8.1. održano individualno stručno usavršavanje
8.2. Projekt „Trebaš i		8.2. listopad 2018.-	8.2. realiziran Projekt

moju pomoć, zar ne?"		svibanj 2019.	
8.3. Smotra usvojenih vještina „prezentacija projekta „Trebaš i moju pomoć, zar ne?“		8.3. od 08.-15.05.2018. u Tjednu Crvenog križa	8.3. prezentiran projekt na smotri
V. SPOSOBNOST OTKRIVANJA AKTUALNIH, POTENCIJALNIH I TRAJNIH ZDR. PROBLEMA DJETETA			
SPECIFIČNI CILJ 9: Osnaživanje odgojitelja u zbrinjavanju zdravstvenih problema djeteta			
AKTIVNOSTI	NOSITELJI	VRIJEME REALIZACIJE	INDIKATORI
9.1. Izrada individualnih Planova zdravstvene njege	9.1. vms u suradnji sa odgojiteljima	9.1. tijekom godine	9.1. izrađeni Planovi zdravstvene njege
9.2. Individualni razgovori sa odgojiteljima	9.2. vms, odgojitelji	9.2. tijekom godine	9.2. održani individualni razgovori s odgojiteljima
VI. PROMOCIJA USVAJANJA ZDRAVIH STILOVA ŽIVOTA			
SPECIFIČNI CILJ 10: Zdravstveno prosvjeđivanje djece i odraslih			
AKTIVNOSTI	NOSITELJI	VRIJEME REALIZACIJE	INDIKATORI
10.1. Izrada informativnih letaka sa zdravstvenim temama	10.1. vms	10.1. tijekom godine	10.1. izrađeni zdravstveni leci
10.2. Individualni razgovori s roditeljima djece s posebnim potrebama u tjelesnom zdravlju	10.2. vms	10.2. tijekom godine	10.2. održani individualni razgovori
10.3. Roditeljski sastanci sa zdravstvenom temom: Akutne respiratorne infekcije u vrtiću	10.3. Novoupisane odgojne skupine	10.3. siječanj/veljača 2019.	10.3. održani roditeljski sastanci
10.4. Projekt „Šubi dubi, čisti su nam zubi“- Gradsko društvo Crvenog križa Jastrebarsko	10.4. odgojne skupine Srčeka, Smokvice, Balončići, Pčelice, Iskrice, Gljivice, Žirafice, Mačkice,	10.4. ožujak 2019.	10.4. Održane radionice

	Točkice		
10.5. Projekt „Mi smo uz vas“ –Ljekarne zagrebačke županije Radionica „Bol i kako pomoći“	10.5. odgojne skupine Školjkice Kockice	10.5. proljeće 2019.	10.5. realizirana radionica

4. ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA NA NIVOU USTANOVE

BITNE ZADAĆE NA NIVOU USTANOVE:

4.1. Poticajni materijalni kontekst kao preduvjet ostvarivanja razvojnih zadaća

4.2. Potencijalne, prolazne i trajnije posebne potrebe djeteta

1. Inkluzivni odgoj i obrazovanje
2. Poticanje jezično-govornog razvoja djece predškolske dobi
3. Socio – emocionalni razvoj djece predškolske dobi
4. Prepoznavanje potencijalno darovite djece i poticanje njihovog razvoja

4.3. Odgoj za održivi razvoj

4.4. Osnaživanje odgojitelja za rad s roditeljima

4.1. POTICAJNI MATERIJALNI KONTEKST KAO PREDUVJET OSTVARIVANJA RAZVOJNIH ZADAĆA

Kultura vrtića podrazumijeva norme i očekivanja odgojitelja i drugih djelatnika, njihova prava i obveze, uloge i odnose (Moran, 1998), koju definiraju sami djelatnici kao "način življenja života" kroz zajedničke rituale, rutine, norme i vrijednosti te kroz uobičajen slijed svakodnevnih događanja u ustanovi koji također oblikuje njezinu autentičnost i identitet. Kulturu treba sagledati višedimenzionalno i cjelovito jer su njeni dionici međusobno višestruko povezani (NCVVOO, 2012). Kultura vrtića se može prepoznati po "međusobnim odnosima ljudi, njihovu zajedničkom radu, upravljanju ustanovom, organizacijskom i fizičkom okruženju te stupnju usmjerenosti na kontinuirano učenje i istraživanje odgojno-obrazovne prakse u svrhu njezina unaprjeđenja." (NKRPOO, 2014.).

Implementaciju Nacionalnog kurikulumu ranog odgoja i obrazovanja (2014.) u velikoj mjeri određuje kultura vrtića (NK, 2014.) koja uključuje određene kontekstualne čimbenike (prostorno-materijalne i socijalno okruženje vrtića) te vođenje vrtića. Poticajno i kvalitetno prostorno-materijalno okruženje je esencijalni izvor učenja djece koje omogućava i potiče na istraživanje čineći surađujući s drugom djecom i odraslima. Pri kreiranju materijalnog okruženja za učenje naglasak je na prihvatanju prirode učenja djeteta koja je integrirana. Ono uključuje osiguravanje bogatstva materijala, promišljenosti izbora materijala koji potiču na otkrivanje, rješavanje problema te postavljanje hipoteza, istraživanje, eksperimentiranje, konstruiranje znanja i razumijevanje, raznovrsnost, raznolikost te dostupnost materijala koji omogućuju autonomiju učenja djece. Okruženje za učenje treba biti multisenzoričko kako bi djeca mogla angažirati različite senzoričke modalitete (istraživanje tekstura, mirisa, zvukova, pokreta i sl.) te istraživati različite logične, matematičke i fizikalne fenomene i pojave, likovne tehnike, istražujući prirodu i dr.

Slunjski (2012) navodi da je kvaliteta rezultat promišljenog, a ne slučajnog djelovanja stoga je potrebno kontinuirano osvještavanje postojeće prakse uočavajući dobre primjere, otkrivajući kritične točke, te usmjeravanje ka otklanjanju prepoznatih nedostataka. Rinaldi (2006) navodi da pedagoški aspekt kvalitetne ustanove ranog odgoja čini prostorno i materijalno okruženje te bi stoga prostori trebali biti stimulirajući kako bi privlačili i inicirali kreativno ponašanje djece.

Briga za dobrobit djeteta, privlači sve veću pozornost i prepoznata je kao važan aspekt kvalitete života u 21. stoljeću, koja znači osigurati djetetu tjelesni, emocionalni, socijalni i kognitivni razvoj. Prema Laeversu (2005.) dobrobit djece je veća kad su im zadovoljene osnovne potrebe, a to su:

- * tjelesne potrebe (potreba za jelom, pićem, snom);
- * potreba za ljubavlju, topline i nježnošću;

- *potreba za sigurnošću, jasnoćom i kontinuitetom (potreba za predvidivim okruženjem);
- * potreba za priznanjem i afirmacijom (osjećaj pripadnosti, da nekome nešto znače i da su dio grupe);
- *potreba da se osjete sposobnima (osjećaj da mogu nešto samostalno napraviti, da su u nečemu vješti);
- *potreba za smislom i (moralnim) vrijednostima (osjećaj da su "dobre" osobe i osjećaj povezanosti s drugima i sa svijetom).

Odgojitelji trebaju osigurati temelj "emocionalne i fizičke sigurnosti" tako da se djeca osjećaju sigurno dok istražuju, a uz dobre osjećaje (iskustvo ugođe, veselja, zadovoljstva) važan je, način, na koji oni funkcioniraju odnosno njihov osjećaj autonomije, kompetencije, interesa i sudjelovanja (Sen, 1999.). Ovdje je važan i "tijek" kojeg Csikszentmihalyi (1990.) definira "kao potpuno fokusiranu motivaciju (uronjenost) koja unapređuje razvoj i učenje jer je to iskustvo potpune koncentracije, a onome koji je u tom stanju daje osjećaj unutarnje nagrade..." (Anderson, 2003.; Rathunde i Csikszentmihalyi, 2005., 2006.). Okruženje koje podržava uronjenost je ono koje potiče intrinzičnu motivaciju, "budi" interes, uzbuđenje i samopouzdanje, a uz bogato opremljeno okruženje kreira pozitivno ozračje u grupi, gdje "živi" samoinicijativnost, učinkovita organizacija te empatičan odnos s svih dionika (Teorija u praksi, POU Korak po korak, 2012.).

Prema interesu i potrebama djece, osmišljavat će se aktivnosti i osiguravati poticaji koji su usmjereni na ostvarivanje razvojnih zadataka i razvoj kompetencija, npr.:

- a) sposobnosti učenja (učiti kako učiti, poštovati metakognitivne sposobnosti djeteta kao podloge za cjeloživotno učenje),
- b) sposobnosti sudjelovanja djeteta u suradničkim aktivnostima (vođenje, sudjelovanje, pregovaranje),
- c) sposobnosti odgovornog ponašanja prema sebi, drugima i okruženju, sposobnosti samoprocjene vlastitog napredovanja i različitih postignuća, sposobnosti snalaženja u novim nepredvidivim situacijama,
- d) sposobnosti samostalnog djelovanja, mišljenja i odlučivanja,
- e) sposobnosti korištenja različitim modalitetima komunikacije, inovativnih i poduzetničkih sposobnosti (Priručnik za samovrednovanje ustanova ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, 2012.).

Aktivna participacija djece pri kreiranju kurikulumu odgojne skupine omogućuje izgrađivanje socijalnih kompetencija, podupire suradničko učenje (koje osnažuje međusobno raspravljanje, pregovaranje, dogovaranje), potiče na korigiranje vlastitih teorija i razumijevanje te kontinuirano izgrađivanje novih u socijalnoj interakciji s drugom djecom uz potporu odraslih. Otvorena interakcija i komunikacija odgojitelja i djece, njihova pitanja i rasprave predstavljaju potporu djetetovom učenju i razvoju te su izazov (kreativni i intelektualni) njegovim samoinicirajućim i samoorganizirajućim aktivnostima (Broadhead i sur., 2010).

Temeljna kompetencija "učiti kako učiti" (NK, 2014) razvija se osposobljavanjem djeteta za osvještavanje procesa vlastitog učenja i njegovo uključivanje u planiranje i organiziranje tog procesa. Pozornost je usmjerena na proces učenja i poticanje djeteta na stvaranje strategije vlastitog učenja.

Praćenje, promatranje, razumijevanje djece i dokumentiranje odgojno-obrazovnog procesa koincidira s razvojem tzv. pedagogije slušanja (Giudicci i Rinaldi, 202; Rinaldi, 2006). Slušanje se u ovom kontekstu shvaća kao sveobuhvatan, recipročan proces komunikacije, a čine ga prihvatanje, razumijevanje i međusobno podržavanje svih dionika. Prethodno navedene komponente u planiranju i oblikovanju kurikulumu imaju posebno mjesto jer omogućuju vizualizaciju načina na koji se dijete razvija i uči, pomaže u razumijevanju akcija djeteta, pružanju podrške njegovu razvoju, pridonosi kreiranju kulture uključenosti i dijaloga svih dionika u vrtiću te ostvarivanju razvojnih zadataka.

Dokumentiranje odgojno-obrazovnog procesa "produbljuje svijest odgojitelja o razvoju svakog djeteta (...) i olakšava odabir primjerenih strategija za podupiranje razvoja i učenja svakog djeteta" (Katz, 1998.). Dokumentacija je sredstvo pažljivijeg promatranja, refleksivnog interpretiranja, a time i ostvarivanja (individualnog) kurikulumu odnosno ostvarivanja razvojnih zadataka. Planiranje i djelovanje odgoja i obrazovanja utemeljenog na vrijednostima koje promiče Nacionalni kurikulum za rani i

predškolski odgoj i obrazovanje (2014.) treba unapređivati intelektualni, društveni, moralni, duhovni i motorički razvoj djece, a to su: znanje, identitet, humanizam i tolerancija, odgovornost, autonomija i kreativnost (NK, 2014.).

I na kraju, samovrednovanje, kao novi početak koji nas potiče na daljnje kontinuirano propitivanje, sistematično praćenje i unapređivanje odgojno-obrazovnog procesa.

Krajnji ishod institucijskog odgoja i obrazovanja je "...sretno, kompetentno i samopouzdanu dijete, osposobljeno za preuzimanje inicijative, zauzimanje za sebe i odgovorno ponašanje prema sebi i drugima." (Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, 2014.).

4.2. POTENCIJALNE, PROLAZNE I TRAJNIJE POSEBNE POTREBE DIJETETA

Prema Programskom usmjerenju (1991) posebne potrebe djeteta mogu se izražavati kao potencijalne, prolazne i trajnije.

Potencijalne posebne potrebe može imati dijete koje je u svojem razvoju ili životu imalo određene tzv. rizične faktore (izvanjskog i/ili unutarnjeg porijekla), kao što su prenatalni, perinatalni ili postnatalni rizici (nedonošeno dijete, teški porod, bolest i dr.) ili su bila ili su još uvijek izložena nekim nepovoljnim okolinskim uvjetima (nepotpuna obitelj, bolest u obitelji i dr.). Takve potrebe može također imati i dijete u kojeg razina nekog aspekta razvoja bitnije odudara od ostalih ili se u nečemu znatno razlikuje od djece u grupi (sporiji motorni razvoj, izrazito živo dijete, ono s izrazitim sklonostima i interesima itd.), naglašen individualni pristup i briga za individualne potrebe svakog djeteta u grupi garancija su usmjeravajućeg i preventivnog djelovanja odgajatelja, tj. sprečavanje prerastanja takvih pojava u smetnje daljnjem zdravom razvoju djeteta.

Prolazne posebne potrebe može imati svako dijete zbog očekivanih, razvojno prirodnih raskoraka između djetetovih potreba i mogućnosti u pojedinim fazama razvoja (tzv. krizna razdoblja i pojave kao što je negativizam u trećoj i šestoj godini, fiziološko mucanje u trećoj i dr.). Prolazne posebne potrebe može pokazivati i dijete zbog traumatizirajućih događaja u njegovu životu (npr. smrt u obitelji, boravak djeteta ili roditelja u bolnici, rođenje sestre ili brata, polazak u vrtić, školu i dr.). Uz individualni pristup odgajatelja djetetu (koji se zasniva i na usmjerenjima drugih stručnjaka), te eventualno i terapiju može se uspostaviti nova ravnoteža između djetetovih potreba i mogućnosti.

Trajnije posebne potrebe ima dijete s teškoćama u razvoju, koje se upravo, zbog njihove ozbiljnosti utvrđuju. To su urođena ili stečena stanja organizma koja prema svojoj prirodi zahtijevaju poseban stručni pristup kako bi se omogućili izražavanje i razvoj sačuvanih sposobnosti djeteta i time što kvalitetniji daljnji odgoj i život. Trajnije posebne potrebe ima i dijete koje se bez roditeljske brige duže odgaja u dječjem domu, bolnici i sl. Identificirana darovitost djeteta znači također trajniju posebnu potrebu i kao sve trajnije posebne potrebe određeni stručni pristup (tj. uz odgajatelja i angažiranost drugih stručnjaka).

4.2.1. INKLUZIJA KAO TRAJAN PROCES PREPOZNAVANJA I ODGOVARANJA NA RAZLIČITE POTREBE DJECE

Pojam inkluzivno obrazovanje, za Kudek Mirošević i Jurčević Lozančić (2014.) te Bouillet i Bukvić (2015.), podrazumijeva obrazovanje za svu djecu, odgojno-obrazovni proces u kojemu se priznaju, prihvaćaju i poštuju te u koji se uključuju sva djeca, kako bi im se omogućio razvoj svih potencijala bez obzira na identitet različitosti (kulturni, ekonomski, socijalni, nacionalni) kao i na sposobnosti koje posjeduju. Sukladno tome, inkluzivna kultura dječjeg vrtića Radost podrazumijeva odgoj i obrazovanje djece s teškoćama u razvoju, kreiranje individualnih kurikula koji su usmjereni na dijete i zadovoljavanje različitih odgojno-obrazovnih potreba i osobitosti svakog pojedinog djeteta s teškoćama u razvoju kroz Individualizirani odgojno-obrazovni program.

Prema trenutnim saznanjima, uzevši u obzir broj djece s težim i višestrukim teškoćama u razvoju i/ili specifičnim zdravstvenim potrebama koja u vrtiću borave od prijašnjih pedagoških godina (njih 30), broj novoupisane djece čije ćemo potrebe procijeniti tijekom opservacijskih perioda (njih 10) te prosječan broj djece čija su odstupanja u razvoju zamijećena tijekom pedagoške godine (oko 10) u vrtiću će i tijekom ove pedagoške godine boraviti oko 50 djece s teškoćama u razvoju. Ta brojka u ovom trenutku ne može biti preciznije izražena s obzirom na provođenje detekcije djece s odstupanjima u razvoju tijekom cijele pedagoške godine, kroz trijažne postupke, tromjesečno praćenje svih područja razvoja, opservacije u odgojnim skupinama te individualne razgovore s odgojiteljima i roditeljima djece.

Za troje djece s težim i višestrukim teškoćama koja u vrtiću borave već nekoliko pedagoških godina i dalje će biti omogućena podrška pomoćnika tijekom boravka u vrtiću (odgojne skupine primarnog programa Kockice i Gljivice te odgojne skupine predškole). Od ove pedagoške godine podrške pomoćnika osigurane su i za dijete s teškoćama u razvoju i zdravstvenim specifičnostima koje je u vrtiću do sada boravilo bez podrške pomoćnika, uslijed značajnih promjena zdravstvenog stanja (odgojna skupina Sovice) te novoupisanoj djeci s višestrukim teškoćama (u odgojnoj skupini prema konceptu Marie Montessori - Elmeri te odgojnoj skupini primarnog programa Iskrice). Za sada je predviđeno ukupno šest pomoćnika koji će sudjelovati u osiguravanju specifičnih uvjeta boravka djeci s težim i višestrukim teškoćama u razvoju i/ili specifičnim zdravstvenim potrebama. Po završetku opservacijskog perioda novoupisane djece s odstupanjima/teškoćama u razvoju i /ili zdravstvenim specifičnostima te procjenama potrebe djece za podrškom ta bi se brojka mogla mijenjati tijekom pedagoške godine.

Osim pružanja podrške pomoćnika, specifični uvjeti boravka djece s teškoćama u razvoju i/ili zdravstvenim specifičnostima bit će osigurani kroz individualnu dinamiku boravka djeteta u vrtiću (kraće vrijeme boravka, povremeni boravak u vrtiću i vanjskoj ustanovi za rehabilitaciju djece), prilagodbu materijalnog okruženja (osiguravanje mirnih kutića, specijaliziranu didaktiku, pomagala za alternativnu komunikaciju,...), prilagodbu odgojno-obrazovnog procesa (planiranje i provođenje aktivnosti usmjerenih na ostvarivanje ciljeva individualiziranih odgojno-obrazovnih programa te dokumentiranje pomoću individualnih razvojnih mapa), provođenje edukacijsko-rehabilitacijskih postupaka (praćenje razvoja, prevencija, detekcija odstupanja ili teškoće, individualan rad stručnih suradnika rehabilitatora i logopeda, promicanje prava djece s teškoćama u razvoju,...) te interdisciplinarne postupke stručnih suradnika pedagoga i psihologa te zdravstvene voditeljice prema individualnim potrebama djeteta.

Trijažni postupak u svim odgojnim skupinama u svrhe detekcije odstupanja u razvoju djece na svim područjima razvoja bit će proveden tijekom rujna i listopada 2018. godine, a kao značajna aktivnost usmjerena na detekciju odstupanja, ranu intervenciju i prevenciju razvoja teškoće bit će proveden i tzv. Probir tijekom travnja 2019. godine u odgojnim skupinama djece u dobi do 3 godine kako bi se zamijetile eventualne atipičnosti koje mogu upućivati na pervazivni razvojni poremećaj..

Kao i proteklih pedagoških godina u svrhu senzibilizacije djece tipičnog razvoja, tijekom prosinca 2018. godine ćemo uz obilježavanje Međunarodnog dana osoba s invaliditetom sociometrijskim upitnicima prilagođenima dobi djece ispitati stavove djece i njihovih roditelja prema djeci s težim i višestrukim teškoćama u razvoju u odgojnim skupinama Kockice, Gljivice i Sovice te u skladu s dobivenim rezultatima provoditi dodatne odgojno-obrazovne aktivnosti s odgojiteljima i djecom navedenih odgojnih skupina. Dječji vrtić Radost će i dalje kroz svoje djelovanje nastojati promicati inkluziju u širem smislu riječi u našoj lokalnoj i široj zajednici te ćemo u te svrhe kao i

prijašnjih pedagoških godina provoditi prigodne aktivnosti u travnju 2019. i obilježiti Svjetski dan svjesnosti o autizmu u odgojnoj skupini Kockice u koju je uključeno dijete navedenih teškoća. S obzirom da ove pedagoške godine nemamo uključene djece s Down sindromom, ne ističe se potreba za provođenjem dodatnih aktivnosti na tu temu kao prijašnjih pedagoških godina, već ćemo tijekom ožujka 2019. godine povodom Međunarodnog dana sluha prigodnim aktivnostima za djecu i roditelje raditi na podizanju svijesti i poticanju brige o uhu i sluhu u odgojnim skupinama Pingvini i Elmeri u koje su uključena djeca s oštećenjem sluha. Prema procjenama Svjetske zdravstvene organizacije oštećenje sluha predstavlja jedno od najčešćih senzoričkih oštećenja kod čovjeka te osobe s oštećenim sluhom čine više od 10% populacije.

Individualne razvojne mape djece

Tijekom protekle pedagoške godine suočavali smo se s konstantnim promjenama pomoćnika djece s višestrukim i težim teškoćama u razvoju. Iz organizacijskih uvjeta, kao što je odgoda upisa u osnovnu školu, ali i potreba djece i njihovih roditelja, pojedina djeca s višestrukim i težim teškoćama u razvoju, mijenjala su objekte vrtića, programe, odgojne skupine, odgojitelje. Unatoč višegodišnjem dokumentiranju provedenih postupaka na propisane načine (pedagoška dokumentacija, dosje djeteta), provođenju individualiziranih odgojno-obrazovnih programa za pojedino dijete i dokumentiranju provedenih aktivnosti usmjerenih na praćenje, poticanje deficitarnih područja kroz jake strane djeteta u suradnji s roditeljima, ukazala se potreba za strukturiranim dokumentiranjem na nivou odgojne skupine u vidu individualne razvojne mape djeteta s teškoćama u razvoju. Na taj način bi mapa „putovala“ s djetetom pri eventualnim prelascima u drugi objekt, program ili odgojnu skupinu, odnosno nove osobe (odgojitelji, pomoćnici, stručni suradnici) bi se kroz individualnu razvojnu mapu djeteta mogli brže i bolje pripremiti za rad s pojedinim djetetom. Također mapa može predstavljati vrijedan pisanu i fotodokumentiranu dokumentaciju na kojem se temelji razgovor prilikom individualnih informacija s roditeljima pojedinog djeteta.

Individualna razvojna mapa prikaz je osnovnih prekretnica u mentalnom i tjelesnom razvoju djeteta od rođenja do sedme godine. Na razumljiv i jednostavan način opisuje karakteristične promjene i moguća odstupanja, a namijenjena je odgajateljima i roditeljima, kao orijentacijska osnova za praćenje razvoja djeteta i organiziranje njegove aktivnosti (prema Ivić, Novak, Atanacković i Ašković).

Obvezni način vođenja individualne razvojne mape nije propisan, no osnovni sadržaj, odnosno način dokumentiranja i korištenja potrebno je dogovoriti i standardizirati na nivou ustanove. Mapa bi trebala sadržavati informacije dobivene tijekom razgovora utvrđivanja potreba djeteta s odstupanjima/teškoćama u razvoju i/ili specifičnim zdravstvenim potrebama, program opservacije, razvojni profil djeteta, individualizirani odgojno-obrazovni program (inicijalne procjene, praćenje napretka, evaluacije,...), program individualizirane prehrane, mjere specifične zdravstvene skrbi, anegdotske i deskriptivno-narativne bilješke odgojitelja o djetetu, likovne i druge radove djeteta dokumentirane fotografijom ili videozapisom, fotodokumentirane individualizirane odgojno-obrazovne aktivnosti,...

Tijekom pedagoške godine 2018.-2019., vođenje individualnih razvojnih mapi bit će obvezno za odgojitelje djece s težim i višestrukim teškoćama koja borave u vrtiću uz podršku pomoćnika, novoupisane djece s odstupanjima/teškoćama u razvoju i/ili zdravstvenim specifičnostima u programu opservacije s mogućnošću nadogradnje narednih pedagoških godina te djece koja su detektirana kao

potencijalno darovita. Naravno, kao i do sada, vođenje individualnih razvojnih mapa, moguće je i za svu ostalu djecu u odgojnim skupinama prema afinitetu odgojitelja.

Procjena potrebe djeteta za podrškom

Prema načelu individualizacije odgojno-obrazovnih i edukacijsko-rehabilitacijskih postupaka te skladu s potrebama pojedinog djeteta s teškoćama u razvoju i/ili zdravstvenim specifičnostima, svakom djetetu potrebna je i različita razina podrške kako bi se optimalno razvijalo, postajalo samostalnije i samopouzdanije. Uz vremenski, materijalno i sadržajno prilagođene uvijete boravka, specifične uvijete provođenja inkluzije ostvarujemo i kroz pružanje podrške pomoćnika u skupinama u koje su uključena djeca s težim i višestrukim teškoćama u razvoju i/ili zdravstvenim specifičnostima. Razina podrške pomoćnika pojedinom djetetu treba biti individualizirana, fleksibilna i dinamička, što znači da se razina podrške mijenja, umanjuje, odnosno povećava sukladno djetetovim potrebama tijekom odgojno-obrazovnog procesa u zadacima i svakidašnjim aktivnostima tijekom boravka djeteta u odgojnoj skupini prema uputama odgojitelja i stručnih suradnika vrtića, odnosno stručnog tima vrtića. Ukoliko polazimo od hipoteze kako se potreba djeteta za podrškom umanjuje s povećavanjem njegovih funkcionalnih sposobnosti, odnosno s napredovanjem u razvoju, kroz promišljanje, planiranje i praćenje potrebne razine podrške za pojedino dijete, naravno i djelovanje pomoćnika u skladu s time, ujedno možemo pratiti i djetetov cjelokupni razvoj. U te svrhe osmislili smo skalu procjene potrebe djeteta za podrškom koju ćemo tijekom ove pedagoške godine primjenjivati za praćenje djece s težim i višestrukim teškoćama u razvoju i/ili zdravstvenim specifičnostima koja u vrtiću borave uz podršku pomoćnika te za praćenje novoupisane djece s odstupanjima/teškoćama u razvoju i/ili zdravstvenim specifičnostima kako bi utvrdili postojanje potrebe za uvođenjem podrške pomoćnika. Procjenu ćemo provesti nekoliko puta tijekom pedagoške godine te u skladu s dobivenim rezultatima planirati i provoditi aktivnosti usmjerene na poticanje razvoja, odnosno modificiranje podrške.

OPĆI CILJ: Inkluzija kao trajan proces prepoznavanja i odgovaranja na različite potrebe djece				
SPECIFIČNI CILJ	AKTIVNOSTI	NOSITELJI	VRIJEME REALIZACIJE	INDIKATORI
Provođenje individualnih odgojno-obrazovnih programa (IOOP-a) za djecu s težim i višestrukim teškoćama u razvoju	Inicijalna procjena: - izrada individualnih razvojnih profila - procjena potreba djeteta za podrškom - izrada materijala za procjenu i provođenje individualizirane procjene	Odgojitelji i stručni tim	Rujan i listopad 2018. godine	Provedena i obrađena inicijalna procjena
	Osiguravanje specifičnih uvjeta boravka u vrtiću za pojedino dijete (prilagođavanje prostora, didaktike, jelovnika, vremena i dinamike boravka u vrtiću,...)	Odgojitelji i stručni tim	Tijekom godine	Uključeni pomoćnici, zadovoljene potrebe djece (prilagođen prostor, didaktika,

				jelovnik, vrijeme i dinamika boravka,...)
	Definiranje ciljeva IOOP-a za pojedino dijete	Odgojitelji i stručni tim u suradnji s roditeljima djeteta	Listopad i studeni 2018. godine	Definirani ciljevi IOOP-a za pojedino dijete
	Provođenje individualiziranih odgojno-obrazovnih aktivnosti usmjerenih na ostvarivanje ciljeva IOOP-a	Odgojitelji i stručni suradnici u suradnji s roditeljima djeteta	Tijekom godine	Provedene individualizirane aktivnosti
	Provođenje edukacijsko-rehabilitacijskih postupaka usmjerenih na dosezanje optimalnog razvoja	Stručni suradnici rehabilitator i logoped	Tijekom godine	Broj djece uključene u individualan rad i/ili pojačano praćenje razvoja djeteta
	Praćenje napretka u razvoju djeteta kroz procjenu potreba djeteta za podrškom te individualiziranih lista procjene	Odgojitelji i stručni suradnici u suradnji s roditeljima djeteta	Ožujak 2019. godine	Provedena i obrađena procjena napretka u razvoju
	Evaluacija IOOP-a	Odgojitelji i stručni suradnici u suradnji s roditeljima djeteta	Lipanj 2019. godine	Evaluirani IOOP-i
	Vođenje individualnih razvojnih mapa	Odgojitelji	Tijekom godine	Individualne razvojne mape djece
novouspostavljene usluge s odstupanjima/ teškoćama u razvoju i/ili specifičnim odstupanjima	Izrada programa opservacije	Stručni suradnik rehabilitator	Rujan 2018.	Broj izrađenih programa opservacije
	Timsko provođenje opservacije	Odgojitelji i stručni tim	Tijekom opservacijskog perioda	Provedene interdisciplinarne procjene razvoja
	Upućivanje na dijagnostičku obradu u vanjske ustanove	Stručni tim	Po provedenoj	Broj djece upućene na dijagnostičku

			opservaciji prema zaključku opservacije	obradu
	Provođenje edukacijsko-rehabilitacijskih postupaka usmjerenih na doseganje optimalnog razvoja	Stručni suradnici rehabilitator i logoped	Prema potrebama djeteta tijekom godine	Broj djece uključene u individualan rad i/ili pojačano praćenje
	Izrada i provođenje IOOP-a po provedenoj opservaciji	Odgojitelji i stručni suradnici u suradnji s roditeljima	Prema potrebama djeteta tijekom godine	Broj provedenih IOOP-a
	Vođenje individualnih razvojnih mapa	Odgojitelji	Tijekom godine	Individualne razvojne mape djece
Praćenje i poticanje cjelokupnog razvoja sve uključene djece	Provođenje trijažnih postupaka u svim odgojnim skupinama	Odgojitelji i stručni suradnici	Rujan i listopad 2018.	Broj djece s odstupanjima u razvoju detektiranih trijažnim postupkom
	Provođenje Probira	Odgojitelji, roditelji djece i stručni suradnik rehabilitator	Travanj 2019.	Broj djece uočene Probirom
	Tromjesečno praćenje i poticanje cjelokupnog razvoja	Odgojitelji	Tijekom godine	Prepoznate potrebe djece, uočena deficitarna područja razvoja, osmišljene i provedene aktivnosti
	Osmišljavanje i provođenje individualiziranih aktivnosti za pojedino dijete	Odgojitelji i stručni tim	Tijekom godine	
	Opserviranje u odgojnim skupinama	Odgojitelji i stručni tim	Tijekom godine	Broj opservirane djece
	Suradivanje s roditeljima/skrbnicima djece	Odgojitelji i stručni tim	Tijekom godine	Održani individualni razgovori i roditeljski sastanci
	Upućivanje djece na dijagnostičku obradu u vanjske	Stručni tim	Prema potrebi	Broj djece upućene na dijagnostičku

	ustanove			obradu
	Provođenje individualnog rada s djecom i/ili pojačano praćenje razvoja	Stručni suradnici	Tijekom godine	Broj djece uključene u individualan rad i/ili pojačano praćenje
Promicanje inkluzije	Provođenje sociometrije u odgojnim skupinama u kojima su uključena djeca s težim i višestrukim teškoćama	Stručni suradnik rehabilitator	Prosinac 2018. (sociometrijski upitnici), siječanj – lipanj 2019. (aktivnosti u odgojnim skupinama)	Obrađeni sociometrijski upitnici te provedene dodatne aktivnosti u skladu s zaključcima sociometrije
	Obilježavanje Međunarodnog dana sluha	Stručni suradnici rehabilitator i logoped	Ožujak 2019.	Izrađeni letci za roditelje, provedene prigodne odgojno-obrazovne aktivnosti
	Obilježavanje Svjetskog dana svjesnosti o autizmu	Odgojitelji odgojne skupine Kockice i stručni suradnik rehabilitator	Travanj 2019.	Izrađeni letci za roditelje, provedene prigodne odgojno-obrazovne aktivnosti
Osnaživanje kompetencija odgojitelja za rad s djecom s teškoćama u razvoju	Osnaživanje kompetencija odgojitelja za rad s djecom s teškoćama u razvoju provođenjem internog stručnog aktiva na tu temu	Uključeni odgojitelji i stručni suradnik rehabilitator	Kroz 4 radionice tijekom godine	Osmišljene, provedene i evaluirane radionice
	Održavanje individualnih razgovora s odgojiteljima - podrška u praćenju razvoja djece, izradi razvojnih profila djece, osmišljavanju ciljeva IOOP-a, osmišljavanju i provođenju individualiziranih aktivnosti, podrška u suradnji s roditeljima djece i pomoćnicima	Odgojitelji i stručni suradnik rehabilitator, a po potrebi i ostali članovi stručnog tima	Prema potrebi odgojitelja i procjeni stručnog suradnika	Broj održanih individualnih razgovora s odgojiteljima
	Osnaživanje kompetencija odgojitelja za rad s djecom s	Odgojitelji i stručni	Prema potrebi	Broj održanih individualnih

	teškoćama u razvoju kroz davanje preporuka o korištenju određene stručne literature, stručnog usavršavanja van ustanove,...	suradnik rehabilitator, a po potrebi i ostali članovi stručnog tima	odgojitelja i procjeni stručnog suradnika	razgovora s odgojiteljima
	Praćenje provođenja odgojno-obrazovnog rada s djecom s odstupanjima/teškoćama u razvoju i/ili zdravstvenim specifičnostima	Stručni suradnik rehabilitator te ostali članovi stručnog tima	Tijekom godine	Broj održanih supervizija u odgojnim skupinama
	Podrška u osmišljavanju i provođenju roditeljskih sastanaka i radionica	Stručni tim	Prema potrebi	Broj održanih roditeljskih sastanaka i radionica

4.2.2. POTICANJE JEZIČNO-GOVORNOG RAZVOJA DJECE PREDŠKOLSKE DOBI

Predškolsko razdoblje karakterizira intenzivan jezično – govorni razvoj. Ovaj period kritičan je za razvoj vještina rane komunikacije, jezično – govornog razumijevanja i produkcije, koji je, kao i cjelokupni razvoj, uvjetovan djetetovim potencijalima, ali i djelovanjem okolinskih čimbenika. Stavljanje fokusa na rani probir, detekciju i prevenciju omogućuje prepoznavanje djetetovih specifičnih potreba, adekvatno postavljanje ciljeva za rad, planiranje neposrednog odgojno – obrazovnog rada te primjeni metoda i tehnika koje vode ka ostvarenju postavljenih ciljeva.

Obzirom na sve učestaliju pojavu jezično – govornih teškoća u ranom periodu razvoja, do treće godine života, nameće se potreba za daljnjim kontinuiranim praćenjem jezično – govornog razvoja te razvoja komunikacije sve djece uključene u mlađe i starije jasliske skupine. Sva djeca ovih odgojnih skupina na ovaj su način obuhvaćena trijažom te je, zahvaljujući longitudinalnom praćenju, moguće procijeniti tijek razvoja komunikacijskih vještina, kao i vještina jezično – govornog razumijevanja i produkcije. Praćenje dinamike ranog jezično – govornog razvoja svakog djeteta koje polazi jaslisku odgojnu skupinu temelj je za definiranje ciljeva odgojno – obrazovnog rada, s ishodištem u djetetovim potencijalima, a u svrhu jačanja uočenih slabih strana. Kod djece izdvojene probirom slijede postupci opservacije djeteta te, u suradnji s roditeljima, primjena logopedskih mjernih instrumenata. Trijažnim praćenjem ranog jezično – govornog razvoja biti će obuhvaćena sva djeca odgojnih skupina: Zvezdice, Koale, Šapice, Bubamare, Ribice, Oblačići, Nova Vjeverice i Zebrice.

Temeljem uočenih specifičnosti u ranom jezično – govornom razvoju djece već od najranijeg razdoblja sustavno se prati dinamika daljnjeg razvoja izdvojene djece što omogućuje detaljniju daljnu procjenu usmjerenu na praćenje uočenih specifičnosti, planiranje i provedbu neposrednog odgojno - obrazovnog rada odgojitelja i stručnih suradnika prema postavljenim ciljevima te praćenje napretka u razvoju jezično – govornih i komunikacijskih vještina. Osim na ovaj način, kod djece srednje i starije vrtićke dobi prevencija jezično – govornih teškoća, kao i sustavno poticanje tipičnog razvoja komunikacijskih i jezično – govornih vještina, odvija se trijažnim postupkom logopeda, kroz suradnju s odgojiteljima.

Kao još jedan kritični period u razvoju jezika, govora i komunikacije kod djece valja istaknuti posljednju godinu djetetova boravka u vrtiću, tj. godinu pred polazak u osnovnu školu. Važno je osigurati optimalne uvjete za razvijanje i unaprjeđivanje vještina, navika i kompetencija te stjecanje spoznaja i zadovoljavanje interesa koji će djetetu pomoći u prilagodbi na nove uvjete života, rasta i razvoja u školskom okruženju. Stoga je u fokusu neposrednog odgojno – obrazovnog rada odgojitelja i stručnih suradnika sustavno i planirano poticanje razvoja komunikacijskih vještina potrebnih za nove oblike učenja. U ovom se periodu odražava važnost pravilne i kontinuirane stimulacije ranog jezično – govornog razvoja. Iz navedenih razloga, kod svakog školskog obveznika definiraju se razvojne specifičnosti u smislu njihovih slabih i jakih strana temeljem kojih se formiraju ciljevi za neposredan odgojno – obrazovni rad odgojitelja i stručnih suradnika, biraju adekvatne metode i tehnike rada te se prati napredak u razvoju.

Usmjeravanje svih raspoloživih resursa ka ostvarivanju jezično – govornih i komunikacijskih potencijala djeteta odvija se kroz individualne i grupne oblike suradnje odgojno – obrazovnih djelatnika i roditelja djece. Svrha navedenih oblika suradnje jest zajedničko planiranje i provedba neposrednog odgojno – obrazovnog rada, timskim pristupom kroz strukturirane i svrhovite oblike rada, kao i pružanje stručne podrške roditeljima u poticanju djetetova razvoja.

OPĆI CILJ: PRAĆENJE I POTICANJE JEZIČNO-GOVORNOG RAZVOJA DJECE PREDŠKOLSKO DOBI					
JEZIČNO – GOVORNI RAZVOJ DJECE U DRUGOJ I TREĆOJ GODINI ŽIVOTA	SPECIFIČNI CILJEVI	AKTIVNOSTI	NOSITELJI	VRIJEME REALIZACIJE	INDIKATORI
	1. trijažna procjena jezično – govornog razvoja sve djece odgojnih skupina Zvezdice, Koale, Šapice, Bubamare, Oblačići, Ribice, Nova D. i Zebrice	1. procjenjivanje ovladanosti razvojnim zadacima za pojedinu dob temeljem lista procjene	Odgojitelji skupina, logoped	Listopad 2018., siječanj i travanj 2019. te prema potrebi tijekom godine	Ispunjene liste procjene za svaku odgojnu skupinu, za svako dijete
	2. određivanje broja djece s odstupanjima/ kašnjenjem u jez.- govornom razvoju u drugoj i trećoj godini života	1. analiziranje liste procjene	Odgojitelji skupina, logoped	Listopad 2018., siječanj i travanj 2019. te prema potrebi tijekom godine	Broj djece s odstupanjima u jezično- govornom razvoju
		2. subjektivna procjena odgojitelja			
	3. procjena jezično – govornog razvoja	3. opservacije u odgojnoj skupini		Tijekom godine, prema	Broj djece kod koje je
		1. procjenjivanje jezično – govornog			

	kod djece izdvojene listama procjene	razvoja	Logoped	potrebi	napravljena procjena
	4. određivanje vrste odstupanja u jezično – govornom razvoju	1. primjena logopedskog dijagnostičkog materijala	Logoped	Tijekom godine, prema potrebi	Broj testirane djece
	5. opservacija djece upisane u primarni program kao djeca s teškoćama u razvoju na opservacijski period	1. boravak u odgojnim skupinama	Logoped	Po upisu djeteta s teškoćama u razvoju u vrtić	Djeca s teškoćama u razvoju upisana u vrtić
		2. procjena jezično-gov. statusa			
		3. primjena logopedskog dijagnostičkog materijala			
	6. procjena metoda poticanja urednog jezično – govornog razvoja kod sve djece u odgojnoj skupini te procjena materijalnog okruženja odgojne skupine iz aspekta poticanja urednog jezično – govornog razvoja	1. rad u odgojnim skupinama Zvezdice, Koale, Šapice, Bubamare, Oblačići, Ribice, Nova D. i Zebrice	Logoped	Tijekom godine	Broj boravaka u pojedinoj odgojnoj skupini
	7. uključivanje djeteta u individualni rad	1. neposredni individualni rad s djetetom	Logoped	Tijekom godine	Broj djece uključene u individualni rad
	8. nadopunjavanje registra djece koja do treće godine života pokazuju znakove	1. podjela prema kategorijama dobi i području u kojem se odstupanje odražava	Logoped	Tijekom godine	Nadopunjen registar djece

	odstupanja/ kašnjenja u jez.- govornom razvoju				
	9. suradnja s odgojiteljima na temu poticanja ranog jez.- govornog razvoja kod djece	1. individualne konzultacije za svako dijete 2. upoznavanje s metodama rada u skupini, kao i s organiziranjem poticajnog materijalnog okruženja 3. upoznavanje s različitim metodama, tehnikama te oblicima rada, kao i podrška u organiziranju poticajnog materijalnog okruženja kroz grupne radionice	Logoped	Redovito, tijekom godine	Provedene individualne konzultacije, upoznatost s metodama rada u skupini, provedene grupne radionice
	10. suradnja s roditeljima	1. roditeljski sastanci 2. individualni razgovori s roditeljima 3. upućivanje na dodatnu obradu drugih stručnjaka	Logoped	Tijekom godine, prema potrebi	Broj obavljenih roditeljskih sastanaka, broj individualnih razgovora te broj djece upućene na obradu drugih stručnjaka
JEZIČNO – GOVORNI RAZVOJ DJECE U	1. određivanje broja djece s odstupanjima u jezično-govornom razvoju u četvrtoj, petoj, šestoj i sedmoj godini	1. trijažne liste za svaku odgojnu skupinu 2. liste procjene za svako dijete za odgojne skupine koje polaze djeca u godini		Rujan i listopad 2018. te prema potrebi tijekom godine	Broj djece s jezično-govornim odstupanjima te broj djece uključene u logopedski tretman

	života	pred polazak u školu	Logoped		
		3. procjena jezično-govornog razvoja djece izdvojene trijažnim listama i listama procjene			
		4. procjena jezično – govornog razvoja djece koja su do treće godine života pokazivala znakove odstupanja u jez.-govornom razvoju (uvidom u registar)			
		5. procjena jezično – govornog razvoja djece izdvojene opservacijama u odgojnim skupinama			
	2. razvrstavanje djece u četvrtoj, petoj, šestoj i sedmoj godini života s obzirom na vrstu odstupanja u jezično-govornom razvoju	1. primjena logopedskog dijagnostičkog materijala	Logoped	Tijekom godine	Broj djece s odstupanjima u jezično-govornom razvoju
	3. opservacija djece upisane u primarni program kao djeca s teškoćama u razvoju na opservacijski period	1. boravak u odgojnim skupinama, procjena poticajnog materijalnog okruženja te primjene adekvatnih metoda i tehnika u neposrednom ped. radu	Logoped	Po upisu djeteta s teškoćom u razvoju u vrtić	Djeca s teškoćama u razvoju upisana u vrtić
		2. procjena jezično-			

		gov. statusa			
		3. primjena logopedskog dijagnostičkog materijala			
	4. individualni neposredni logopedski rad s djecom	1. rad s djecom u prostoru kabineta u objektima Radost 1, Radost 2 i Desinec, jednom ili dva puta tjedno	Logoped	Tijekom godine	Broj djece uključene u individualni logopedski rad
	5. suradnja s odgojiteljima na temu poticanja jez.-govornog razvoja kod djece	1. individualne konzultacije za svako dijete uključeno u individualni logopedski rad te sa ciljem planiranja neposrednog rada odgojitelja sa skupinom djece	Logoped	Redovito, tijekom godine	Provedene individualne konzultacije, upoznatost s metodama rada u skupini, izrađena didaktička sredstva, provedene grupne radionice
		2. upoznavanje s različitim metodama, tehnikama te oblicima rada, kao i podrška u organiziranju poticajnog materijalnog okruženja kroz grupne radionice			
	6. suradnja s roditeljima	1. roditeljski sastanci	Logoped	Tijekom godine	Broj obavljenih roditeljskih sastanaka, broj individualnih razgovora, broj djece upućene na obradu drugih stručnjaka
		2. individualni razgovori s roditeljima			
		3. upućivanje na dodatnu obradu drugih stručnjaka			

4.2.3. SOCIO – EMOCIONALNI RAZVOJ DJECE PREDŠKOLSKO DOBI

U okviru socio-emocionalnog razvoja djeteta postupno razvija odnose prema sebi i ljudima iz svoje okoline. Izražavanje emocija pomaže djetetu signalizirati okolini svoje potrebe i stupiti u sve složeniji odnos s okolinom. Postupno djeteta uči ne samo izražavati emocije nego i razumjeti emocije ljudi koji ga okružuju. Svakodnevni problemi postavljaju zahtjeve koje je moguće uspješno riješiti različitim sposobnostima, vještinama i znanjima kao što su sposobnosti regulacije i kontrole emocija, ophođenja s drugim ljudima i prihvaćanja onoga što drugi čine. Obrasci izražavanja emocija pod snažnim su utjecajem dobi djeteta i stupnja njegova razvoja. Pokazatelji dobrog emocionalnog stanja djeteta su dječja sposobnost kontroliranja širokog dijapazona emocionalnih doživljaja i prikladnih reakcija u emocionalnim situacijama (Brajša-Žganec, 2003). Emocionalna inteligencija može se poticati već u predškolskoj dobi, a njezini pozitivni učinci vidljivi su u različitim aspektima života i obrazovanja. Kako pokazuju istraživanja, emocionalna inteligencija pomaže oblikovati prilagođeno socijalno funkcioniranje, doprinosi rješavanju problematičnog ponašanja i emocionalnih teškoća kod djece kao i boljoj društvenoj prilagodbi. Poticanje emocionalne inteligencije doprinosi uspješnosti u prepoznavanju i imenovanju vlastitih emocija, kao i njihovom prenošenju drugima. Razvijaju se empatija, komunikativnost, timski rad i dobri odnosi u obitelji i šire, proširuje se rječnik, djeca su sklonija kritičkom mišljenju.

Kako je vrtićko okruženje direktno odgovorno za poticanje cjelokupnog razvoja, a samim tim i područja socio-emocionalnog razvoja djece te zadovoljavanje njihovih potreba, praćenje dječjeg razvoja je iznimno korisno kao pomoć odgojiteljima u planiranju aktivnosti i prostorno – materijalno okruženja. Poticajno prostorno materijalno okruženje izravno se povezuje s razvojem djetetove socijalne kompetencije ističući značajke prostora koji potiče raznovrsne oblike komunikacije i interakcije te različite oblike socijalnog grupiranja djece. Okruženje sa svojom organizacijom i mogućnošću kontinuirane reorganizacije potrebno je usklađivati sa aktualnim potrebama i sklonostima djece te razvojem njihove aktivnosti. Prostor je potrebno fleksibilno strukturirati na način da potiče individualne i zajedničke aktivnosti, odnosno njeguje socijalnu komunikaciju, ali istodobno, potrebno je osigurati prostor za povlačenje i osamu koji poštuje djetetovu privatnost.

Praćenje cjelokupnog razvoja djeteta pa tako i područja socio-emocionalnog razvoja pratit će se tromjesečno putem lista procjene temeljem kojih odgojitelji planiraju aktivnosti i poticajno materijalno okruženje za buduće razdoblje, u kojem će poticati posebno one aspekte razvoja pojedinog djeteta u kojima mu je potreban dodatni poticaj. Također, početkom pedagoške godine odgojitelji ispunjavaju trijažne liste temeljem kojih će biti izdvojena djeca s eventualnim odstupanjima koja će se nadalje pratiti opservacijama u skupini te primjenom psihologijskih mjernih instrumenata kao što je projektni upitnik za ispitivanje emocionalne stabilnosti djece u predškolskoj dobi (IPUES) i ljestvica simptoma traume kod mlađe djece (TSCYC) u slučaju prolaznih posebnih potreba zbog traumatizirajućeg događaja u djetetovom životu. Timskom procjenom utvrdit će se aktualne potrebe djece te osmisliti adekvatni poticaji kao važan temelj za pravilan socio-emocionalni razvoj djeteta.

Rad s odgojiteljima pratit će navedene zadaće kroz individualne konzultacije s naglaskom osnaživanja kompetencija odgojitelja u području socio-emocionalnog razvoja. Rad s roditeljima također će pratiti navedene zadaće kroz individualne konzultacije s ciljem osnaživanja roditeljskih kompetencija i usklađivanja odgojnih postupaka u obiteljskom i izvanobiteljskom okruženju.

OPĆI CILJ: Praćenje i poticanje socio-emocionalnog razvoja djece rane i predškolske dobi				
SPECIFIČNI CILJ	AKTIVNOSTI	NOSITELJI	VRIJEME REALIZACIJE	INDIKATORI
Praćenje socio-emocionalnog razvoja i određivanje broja djece s odstupanjima u tom području	Liste procjene socio-emocionalnog razvoja Trijažne liste	Odgojitelji odgojnih skupina, psiholog	Prosinac, ožujak te prema potrebi Rujan	Broj djece s odstupanjima
	Opservacija sve djece u odgojnim skupinama	Psiholog	Tijekom godine	Broj boravaka u odgojnim skupinama
Procjena socio-emocionalnog razvoja kod izdvojene djece	Opservacija izdvojene djece	psiholog	Tijekom godine	Broj opservacija
	Primjena psihologijskih mjernih instrumenata (IPUES, TSCYC)	Psiholog	Tijekom godine	Broj testirane djece
Poticanje socio-emocionalnog razvoja	Osmišljavanje adekvatnih poticaja i vrednovanje postupaka	Odgojitelji psiholog	Tijekom godine	Osmišljeni poticaji
	Boravak u odgojnim skupinama i kreiranje poticajnog materijalnog konteksta	Odgojitelji, pedagog, psiholog	Tijekom godine	Broj boravaka u skupinama
Procjena razvoja djece upisane kao djeca s teškoćama u razvoju na opservacijski period	Opservacija djece u odgojnoj skupini	Psiholog	Tijekom opservacijskog perioda	Broj opservacija pojedine djece
	Primjena psihologijskih mjernih instrumenata (RTČ, CPM, ADHDT)	Psiholog	Tijekom opservacijskog perioda	Broj testirane djece
Osnaživanje kompetencija odgojitelja u području socio-emocionalnog razvoja	Individualne konzultacije za pojedino dijete	Psiholog	Tijekom godine	Broj održanih konzultacija
Osnaživanje roditeljskih kompetencija	Individualni razgovori	Psiholog	Tijekom godine	Broj razgovora
	Roditeljski sastanci	Psiholog	Tijekom godine	Broj sastanaka

4.2.4. PREPOZNAVANJE POTENCIJALNO DAROVITE DJECE I POTICANJE NJIHOVOG RAZVOJA

Darovitost možemo definirati kao sklop osobina i sposobnosti koje djetetu omogućuju da u jednom ili više područja postiže natprosječne rezultate. Kao darovitu, odgojitelji izdvajaju djecu koja mnoge stvari rade prije, brže, uspješnije i drukčije od svojih vršnjaka te onu koja u tome imaju bolja i viša postignuća. Zato darovitim djetetom predškolske dobi smatramo ono koje, u aktivnostima kojima se bavi, dosljedno postiže značajno bolja (iznad prosječna) postignuća od svojih vršnjaka. Darovito dijete se mnogim stvarima počinje baviti prije svojih vršnjaka, čini ih uspješnije od njih, a često iskazuje i neke specifične interese (zahvaljujući kojima ovladava i većom količinom znanja i vještina) te iznimnu kreativnost. Osnovu tih iznimnih postignuća čini specifičan način intelektualnog funkcioniranja djeteta. Darovito je dijete s IQ 130 i iznad (Cvetković-Lay, Sekulić-Majurec, 1998).

Darovita djeca zahtijevaju dodatnu pažnju roditelja, odgojitelja i stručnjaka koji će djetetovu darovitost usmjeriti i razvijati u onom smjeru u kojem idu i djetetovi interesi i želje. Rano otkrivanje i poticanje sposobnosti darovite djece ima i preventivni značaj jer su istraživanja pokazala da se neprimjeren odgoj i obrazovanje djece s izrazito visokim sposobnostima kasnije može rezultirati raznim oblicima njihova neprihvatljiva, pa čak i asocijalnog ponašanja (Saunders & Espeland, 1991., prema Lay, 2002.). Identifikacija darovite djece usmjerena je ka pravilnom uočavanju i utvrđivanju mogućnosti djeteta kako bi se primjereno zadovoljilo njegove posebne odgojno-obrazovne potrebe kroz posebno planirane odgojno-obrazovne postupke. Zapažanje karakterističnih oblika ponašanja početak je složenog procesa identifikacije te se koristi višestruki pristup identifikaciji darovitih prikupljanjem informacija o djetetu iz što više izvora. Također se koristi i prožimanje identifikacijskih postupaka s različitim edukativnim postupcima (diferenciranje programa, obogaćivanje, izlaganje djeteta posebno osmišljenim aktivnostima i nedidaktičkim oblicima rada kao što je projekt) pa time smanjujemo moguće pogreške pri prvom uočavanju i povećavamo šanse za naknadno uočavanje i prepoznavanje djece koja su u početnim postupcima ostala prikrivena, a fleksibilnost, kreativnost i razvojnost predškolskih programa omogućuje primjenu suvremenih spoznaja i iskustava u radu sa svom djecom pa tako i u području rada s darovitim te će se pristup temeljiti na poticanju razvoja sposobnosti, interesa i kreativnosti u široko postavljenim i obogaćenim programima unutar redovne skupine. Osmišljavajući poticajno materijalno okruženje, odgojitelji će obogaćivati i diferencirati program poticajima i aktivnostima koje potiču aktivno učenje, više razine misaonih procesa i kreativno mišljenje kao npr. pokusi, edukativne igre na računalu, igre kreativnog rješavanja problema, projekti, mozgalice, zagonetke, pitalice i razne logičko kombinatoričke igre.

Premda uspješni, programi koji integriraju darovitu djecu u redovne skupine pokazuju se nedostatnima za **intelektualno** darovitu djecu koja od svojih vršnjaka u razvoju odskoču za nekoliko mentalnih godina. Njima je nužno osigurati poseban program (Cvetković Lay, 2002). Stoga ćemo i ove pedagoške godine nastaviti s provođenjem igraonice potencijalno darovite djece.

Rad s odgojiteljima pratit će navedene zadatke kroz interne stručne aktivne i individualne konzultacije s naglaskom osnaživanja kompetencija odgojitelja u području rada s potencijalno darovitom djecom.

Rad s roditeljima također će pratiti navedene zadaće kroz roditeljske sastanke i individualne konzultacije s ciljem osnaživanja roditeljskih kompetencija i usklađivanja odgojnih postupaka u obiteljskom i izvanobiteljskom okruženju.

OPĆI CILJ: Prepoznavanje potencijalno darovite djece i poticanje cjelovitog razvoja njihovih potencijala				
SPECIFIČNI CILJ	AKTIVNOSTI	NOSITELJI	VRIJEME REALIZACIJE	INDIKATORI
Omogućiti djetetu izražavanje i razvijanje njegovih istaknutih sposobnosti kroz proširivanje i produbljivanje aktivnosti	Obogaćivanje prostornog konteksta (igračaka i materijala) i programa unutar redovne odgojne skupine	odgojitelji pedagog psiholog	Kontinuirano tijekom godine	Broj posebno osmišljenih igara i aktivnosti koje potiču aktivno učenje i kreativno mišljenje
	Diferenciranje redovnog programa kroz proširivanje i produbljivanje sadržaja i bržeg tempa odvijanja aktivnosti za darovitu djecu	odgojitelji pedagog psiholog	Kontinuirano tijekom godine	
	Projektno planiranje odgojno-obrazovnog rada unutar redovnog programa za svu djecu	odgojitelji pedagog psiholog	Tijekom godine	Broj projekata
Identifikacija potencijalno darovite djece (višestruki pristup i načelo „tekuće“ identifikacije, odnosno dijagnostike koja se prepliće s edukativnim postupcima)	Opservacija djeteta u skupini	odgojitelji pedagog psiholog	Tijekom godine	Broj opservirane djece
	Nominacija djece	odgojitelji	Tijekom godine	Broj nominirane djece
	Primjena kontrolnih lista	odgojitelji	Tijekom godine	Broj djece
	Procjene roditelja putem chek listi	psiholog	Tijekom godine	Broj roditelja
	Kvalitativna analiza uratka	odgojitelji, pedagog, psiholog	Tijekom godine	Broj analiziranih uradaka
	procjene vršnjaka	odgojitelji, pedagog, psiholog	Tijekom godine	
	samoprocjene	odgojitelji,	Tijekom godine	

	darovitog djeteta	pedagog, psiholog		
	Psihološko testiranje	psiholog	Tijekom godine	Broj testirane djece
Poticati razvoj potencijala darovite djece	Individualizirati program za potencijalno darovitu djecu od 4 godine do polaska u školu	odgojitelji stručni tim	Tijekom godine	Broj individualiziranih programa
	Uključivanje potencijalno darovite djece u kraći program za darovitu djecu	psiholog, odgojiteljice voditeljice kraćeg programa	listopad - svibanj	Broj uključene djece
	Praćenje i unapređivanje programa	odgojiteljice voditeljice kraćeg programa, stručni tim	Siječanj - lipanj	Rezultati upitnika za djecu, roditelje i odgojitelje
Osnaživanje kompetencija odgojitelja u radu s potencijalno darovitom djecom	Individualne konzultacije s odgojiteljima u redovnom programu za pojedino dijete s naglaskom na djecu uključenu u kraći program	Psiholog	Tijekom godine	Broj održanih konzultacija
	Radionice s odgojiteljima	Psiholog	Listopad, prosinac, veljača, travanj	Broj održanih radionica i prisutnih odgojitelja
	Individualne konzultacije s odgojiteljicama voditeljicama kraćeg programa	Psiholog	Tijekom godine	Broj održanih konzultacija
Informiranje roditelja i šire javnosti o pristupu poticanja potencijalne darovitosti djeteta predškolske dobi	Roditeljski sastanak sa roditeljima djece uključene u igraonicu potencijalno darovite djece	psiholog, odgojiteljice voditeljice kraćeg programa	Studeni, svibanj	Broj prisutnih roditelja
	Informiranje putem kutića za roditelje	psiholog, odgojiteljice voditeljice kraćeg programa	Tijekom godine	

	Izrada razvojne mape djeteta	psiholog, odgojiteljice skupine, odgojiteljice voditeljice kraćeg programa	Tijekom godine	Broj izrađenih mapa
	Izrada letaka o darovitosti	psiholog, odgojiteljice voditeljice kraćeg programa	Tijekom godine	Broj izrađenih letaka

4.3. ODGOJ ZA ODRŽIVI RAZVOJ

Tijekom pedagoške godine 2016./2017. vrtić je stekao zlatni status, što je dokaz kontinuiranog promišljanja i osvještavanja kako djece tako i odraslih u široj i užoj okolini, ka očuvanju i njegovanju okoliša i prirode. Tijekom pedagoške godine 2018./2019. dječji vrtić ima obvezu obnoviti status te poštujući postavljenu metodologiju programa, očekujemo stjecanje dijamantnog statusa.

Svake pedagoške godine na prijedlog Odgojiteljskog vijeća u mjesecu rujnu, Plan djelovanja donosi Eko odbor početkom listopada. Članovi Eko odbora 1 su: djeca predstavnici starijih odgojnih skupina, ravnateljica Jadranka Stojković, eko-koordinatorice Marija Svoboda, Iris Sečen, Mirjana Šimanović, odgojiteljice Jadranka Šoštarić, Smiljana Popović, Jasenka Gluščić, predstavnicu roditelja Mihaela Pustaj, pomoćno-tehničkog osoblja Ljubica Novosel, predstavnici eko kumova: Grad Jastrebarsko, "Vode Jastrebarsko", tvrtke "Eko flor plus", a od ožujka, 2017. godine "Ceste Jastrebarsko d.o.o.". Kreiranje Plana djelovanja za pedagošku godinu 2018./2019. proizlazi iz prijedloga djece i odgojitelja koji su dokumentirani u Izvješću odgojitelja za pedagošku godinu 2017./2018.

Nastavak odgojno-obrazovnog rada usmjerenog ka osvještavanju potrebe za očuvanjem okoliša te djelovanjem djece i odraslih u ovom smjeru i ove će se pedagoške godine realizirati kroz različite aktivnosti u sklopu odgojno-obrazovnog rada, stručnog usavršavanja djelatnika unutar Ustanove, kao i kroz viziju cjelokupnog djelovanja Ustanove. Tradicija i kultura, bioraznolikost, očuvanje energije te zdrava i odgovorna prehrana područja su na kojima ćemo nastaviti sustavno raditi sa ciljem stjecanja dijamantnog statusa eko vrtića 2019.g.

Kroz stručno usavršavanje odgojno-obrazovnih djelatnika definirat će se hodogrami aktivnosti namijenjenih provedbi s djecom, tijekom neposrednog odgojno – obrazovnog rada. Područje zdrave i odgovorne prehrane kroz nastavak rada na projektu „Mi jedemo odgovorno“ te rad djece i odgojitelja u vrtićkom povrtnjaku "Zdravo parku" u centralnom objektu, kao i na područnom odjeljenju u Gornjem Desincu.

Vrtlarstvo i bioraznolikost našeg kraja samo su dio lokalne tradicije čijim očuvanjem ćemo se intenzivno baviti ove pedagoške godine. Učenje o tradiciji i kulturi zavičaja odvijat će se kroz istraživačke radionice odgojitelja i djece u suradnji s drugim dionicima važnima za kvalitetnu provedbu aktivnosti.

4.3.1.PROJEKT "VELIKI LOV NA BILJKE" – "THE GREAT PLANT HUNT"

Ove pedagoške godine uključili smo se u provođenje edukativnog projekta "Veliki lov na biljke (The Great Plant Hunt) Ekoškola i Toyote. Organizatori projekta su Zaklada za odgoj i obrazovanje za okoliš (Foundation for Environmental Education – FEE) i Toyota Motor Europe zajedno s The Royal Botanic Gardens, Kew te nacionalnim koordinatorima programa Ekoškole u zemljama sudionicama, a u hrvatskoj to je Udruga Lijepa Naša.

Projekt je usredotočen na biološku raznolikost s posebnim naglaskom na biljkama i njima pridruženim vrstama. Veliki lov na biljke namijenjen je djeci u dobi od 5 do 11 godina, a glavni cilj projekta je obrazovati djecu o biološkoj raznolikosti, njenoj važnosti, te ih poticati na pozitivno djelovanje. Projekt se temelji na odgojno-obrazovnim principima Zaklade za odgoj i obrazovanje (FEE), a sadrži i praktični dio, aktivnosti koje se temelje na materijalima razvijenim u Royal Botanic Gardens, Kew.

Ostali ciljevi projekta su: razvoj mladih kao zagovornike očuvanja biološke raznolikosti, promocija lokalnih akcija vezanih uz biološku raznolikost, razvoj znanstveno utemeljenih nastavnih materijala u skladu s načelima Konvencije o biološkoj raznolikosti (Convention on Biological diversity – CBD) koji bi omogućili odgojiteljima/nastavnicima promociju aktivnosti vezanih za obrazovanje o biološkoj raznolikosti, promicanje kritičkog razmišljanja uz pristup „idi i vidi“ (učenje kroz rad), biti u skladu s Konvencijom o biološkoj raznolikosti / Zelenim koridorom (Green Corridor), pomoći u postizanju EU/UN ciljeva za obrazovanje o biološkoj raznolikosti.

Provedba projekta u Eko školama odvija se kroz 5 koraka u kojima su date smjernice o daljnjim aktivnostima (registracija, ocjena stanja, provođenje aktivnosti, praćenje stanja i ocjenjivanje, izvješće). Projekt će provoditi odgojitelji koji se uključe prema vlastitom afinitetu s djecom primjerene dobi.

4.3.2. PROJEKT „MI JEDEMO ODGOVORNO“

Udruga Lijepa Naša prijavila se tijekom 2014. godine na natječaj Europske Komisije iz skupine DEAR (Development Education and Awareness Raising). Zajedno s 9 udruga iz 9 zemalja članica Zaklade za odgoj i obrazovanje za okoliš (Foundation for Environmental Education – FEE) osmisli su projekt koji se bavi zdravom i odgovornom prehranom i nazvali ga „We Eat Responsibly“ odnosno „Mi jedemo odgovorno! (A vi?)“. Hrana je u središtu našeg života; i to na mnogo više načina nego što je samo dobrobit za naš mozak i tijelo koji bez hrane ne mogu normalno funkcionirati. Naše odluke o hrani izravno utječu na zdravlje našeg planeta (vode, tla, ekosustava, biološke raznolikosti, korištenja energije, itd), klimatske promjene, smanjenje siromaštva, daljnji razvoj i rast populacije i javno zdravlje. Bitno je osnažiti mlade da budu aktivni i odgovorni čimbenici naših prehrambenih navika i aktivnosti. Glavni cilj projekta je doprinijeti mobilizaciji mladih kako bi bolje razumjeli međuovisnosti svijeta u kojem žive. Motivirati ih na stjecanje novih vještina te djelovanja u smjeru globalno odgovornog načina konzumiranja hrane u novim državama članicama EU kroz ovaj akcijski orijentiran odgojno obrazovni program u Eko-školama i izvan njih.

Voditeljica i koordinatorica projekta je ravnateljica Jadranka Stojković, prof. te koordinatorice Mirjana Šimanović, zdravstvena voditeljica i Marija Svoboda, pedagoginja. Članovi Eko odbora 2 su djeca predstavnici odgojnih skupina i odgojitelji koji su se uključili u provedbu ovog projekta prema vlastitom afinitetu.

4.4. OSNAŽIVANJE KOMPETENCIJA ODGOJITELJA ZA RAD S RODITELJIMA

Razvoj, točnije unapređivanje kompetencija za rad s roditeljima potreba je koja proizlazi iz činjenice da je svijet i vrijeme u kojem živimo vrijeme svekolikih promjena koje se nužno preslikavaju i na područje odgoja i obrazovanja. Promjene paradigme koje se događaju u znanosti, reflektiraju se i na praktično profesionalno djelovanje odgojno-obrazovnih stručnjaka u ustanovama za rani i predškolski odgoj i obrazovanje. Nove okolnosti dovode do potrebe revidiranja postojećih načina djelovanja s ciljem unapređivanja kompetencija odgojitelja za poboljšanje njihovih suradničkih vještina i razumijevanje različitosti obiteljskih sredina iz kojih dolaze djeca uključena u ustanove ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja. Cilj je usmjeriti se na interakciju između odgojitelja i roditelja ili

drugih članova obitelji koji su uključeni u djetetov odgoj i obrazovanje, osnažiti odgojitelje za razumijevanje, iniciranje, organiziranje i razvoj suradničkih odnosa s naglaskom na individualizirani pristup kako djeci tako i roditeljima i obitelji u cjelini.

OPĆI CILJ: Razvoj odgojiteljskih kompetencija za budućnost				
SPECIFIČNI CILJ: Unapređivanje kompetencija za rad s roditeljima				
	AKTIVNOSTI	NOSITELJI	VRIJEME REALIZACIJE	INDIKATORI
1.	Svi su dobrodošli	OMEP Hrvatska	listopad	- Broj djelatnika prisutnih na radionicama - Evaluacija od strane roditelja i djelatnika
2.	Poštivanje različitosti		listopad	
3.	Kompetencije odgojitelja potrebne za suradnju i partnerstvo s roditeljima		listopad	
4.	Partnerstvo s roditeljima, suradnja s obitelji		listopad	
5.	Razvojna podrška obitelji		listopad	
6.	Komunikacija		listopad	
7.	Suvremeni oblici suradnje s obitelji		listopad	
8.	Dijete kao aktivni sudionik partnerstva s roditeljima		listopad	
9.	Rad s roditeljima u osjetljivim situacijama		studeni	
10.	Osnaživanje roditelja		studeni	

5. OBOGAĆIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA

ZADACI NA NIVOU USTANOVE U KONTINUITETU:

5.1. Odgoj i obrazovanje za ljudska prava i demokratsko građanstvo

- a. CAP program
- b. Prevencija trgovanja ljudima
- c. Odgoj za različitost

5.1.1. CAP program

U okviru odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo potrebno je obratiti pažnju na razvoj svjesnosti o nasilju i o prevenciji nasilja u predškolskoj dobi. Iz toga razloga će se i ove pedagoške godine provesti CAP program koji obuhvaća edukaciju svih djelatnika vrtića, roditelja djece školskih obveznika i djecu školske obveznike. Djelatnici i roditelji upoznaju se s problematikom zlostavljanja djece, filozofijom CAP programa te provedbom radionica za djecu. CAP radionice za djecu – školske obveznike, polaznike redovnog programa i programa predškole, održat će tri educirana tima CAP pomagača, koji će kroz radionice u dva dana po odgojnoj skupini djecu educirati o načinima prevencije nasilja usmjerenog prema njima ili njihovim vršnjacima od strane nepoznate odrasle osobe, nepoznatog vršnjaka i poznate odrasle osobe. Djeca se educiraju radionicama primjerenima njihovoj dobi i aktivno sudjeluju u istima te na taj način promišljaju o svojoj ulozi u prevenciji nasilja.

5.1.2. Prevencija trgovanja ljudima

Trgovanje ljudima, a posebno ženama i djecom, predstavlja veliku opasnost i najgrublji je oblik kršenja temeljnih ljudskih prava kao što su pravo na život, pravo na slobodu izbora, pravo na slobodu kretanja, pravo na dostojanstvo, pravo na sigurnost, pravo na jednakost i dr. Jedna od zadataka ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja je poticati razvoj osobnog identiteta djeteta te ga osnaživati da stvara pozitivnu sliku o sebi, razvija samopoštovanje te da izgrađuje osjećaj sigurnosti u susretu s novim ljudima i iskustvima u užem i širem socijalnom okruženju. Poticanje samostalnosti djeteta u donošenju odluka, vršenju izbora, ostvarenju prava, iznošenju i zastupanju vlastitog mišljenja kao i pružanju otpora vršnjačkom pritisku, uvelike će utjecati na koji način će dijete donijeti odluku u rizičnim situacijama (HCK,2017.). Stoga ćemo u suradnji s Gradskim društvom crvenog križa Jastrebarsko provoditi radionice s temom prevencije trgovanja ljudima s obzirom da su ugrožene sve dobne skupine. Radionice će se provesti tijekom siječnja u 13 odgojnih skupina (Gumbeki, Sovice, Elmeri, Krijesnice, Školjkice, Pačići, Pingvini, Leptirići, Kockice, Žirafice, Mačkice te dvije skupine predškole). U radionicama se prorađuje susret s nepoznatim osobama i poželjni način komuniciranja s nepoznatima kako bi se razvile vještine samozaštite i poželjne reakcije u određenim situacijama.

OPĆI CILJ: Razvoj svjesnosti o nasilju i o prevenciji nasilja				
SPECIFIČNI CILJ	AKTIVNOSTI	NOSITELJI	VRIJEME REALIZACIJE	INDIKATORI
Formiranje timova, planiranje provedbe programa	Radni dogovor	CAP timovi psiholog	Prosinac	- Održan radni dogovor
Osvještavanje odgojitelja o	- Priprema odgojitelja za provođenje	psiholog	Prosinac	- održana priprema

važnosti pripreme djece za radionice	programa - Pisani materijali			
Upoznavanje roditelja i novih djelatnika sa problemom zlostavljanja, prevencijom i provedbom radionica za djecu	Roditeljski sastanci Distribucija letaka	CAP timovi psiholog	siječanj	- Broj roditelja prisutnih na sastanku - Broj djelatnika prisutnih na sastanku - Evaluacija od strane roditelja i djelatnika
Osvještavanje djece o problemu zlostavljanja i razvoj vještina (samo)zaštite	Priprema djece za radionice – pripremne aktivnosti integrirane u program odgojne skupine	Odgojitelji skupina u kojima će se provoditi CAP program	siječanj - veljača	- broj provedenih aktivnosti
	Radionice za djecu	CAP timovi	Veljača – ožujak	- broj djece prisutne na radionicama - Procjena odgojitelja odgojnih skupina
	Ponavljanje strategija nakon provedenih radionica	Odgojitelji skupina u kojima je proveden CAP program	Nakon provedenih radionica do kraja godine	-broj provedenih aktivnosti

5.1.3. Odgoj za različitost - identitet, humanizam i tolerancija

Opći cilj proizlazi iz temeljnih vrijednosti Nacionalnog kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (2014.), a to su: znanje, identitet, humanizam i tolerancija, odgovornost, autonomija i kreativnost. Identitet, humanizam i tolerancija bit će nam nit vodilja u kreiranju odgojno-obrazovnog procesa. Doba globalizacije, zahtijeva odgoj i obrazovanje koje djetetu omogućava da oblikuje identitet "građanina svijeta", a da pritom sačuva svoj nacionalni identitet, svoju kulturu kao i društvenu, moralnu, jezičnu i duhovnu baštinu. Humanizam i tolerancija, vrijednost je koju promiče Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (2014.), ostvaruje se razvojem senzibiliteta djece za potrebe drugih, shvaćanje važnosti međusobne povezanosti, poštivanju različitosti te osposobljavanju djeteta za razumijevanje svojih prava, obveza i odgovornosti te prava, obveza i odgovornosti drugih.

Primjena metode Persona Doll

Metodu Persona Doll u neposrednom radu primjenjujemo od pedagoške godine 2009./2010. Primjena metode Persona Doll promiče poštivanje različitosti, omogućuje djeci da izraze svoje osjećaje i mišljenje o diskriminirajućim situacijama i doživljajima koje im 'ispriča' lutka (osoba) te tako uče uočavati nepravdu, zauzimati se za sebe i za druge, jačati emocionalnu pismenost, razvijati samopoštovanje i izgrađivati vlastiti identitet. Za proces socijalizacije i moralni razvoj pojedinca bitna su prihvaćanja pravila ukoliko su zaštićujuća i regulirajuća jer su to korijeni prihvaćanja sebe kao osobe i socijalnog bića, prihvaćanja drugih, sa svim njihovim različitostima. Cilj je jačanje pozitivnih osobina pojedinca (osobna afirmacija, samopoštovanje, samostalnost, samokontrola, samokritičnost, odgovornost), razvoj vještina, stavova i sustava vrijednosti (nenasilje, suradnja, tolerancija, solidarnost) i razvijanje svijesti o pripadnosti zajednici odnosno sagledavanje sebe kao člana različitih skupina. Nastavljamo s implementacijom jer su pozitivna iskustva odgojitelja o primjeni metode Persona Doll (izvješća odgojitelja pedagoške godine 2017./2018. i posebni obrazac koji odgojitelji popunjavaju po završetku primjene metode u radu s djecom) na način da se aktivnosti provode s ciljem rješavanja problemskih situacija i/ili prema potrebi potvrde primjerenog ponašanja, interesu djece. Provedene aktivnosti dokumentirat će se u pedagoškoj dokumentaciji, predviđenom obrascu (dokumentiranje primijenjene metode u radu s djecom) i/ili foto/video zapisom. Educirane odgojiteljice koje tijekom godine primjenjivati metodu su: medicinska sestra Đurđa Šegudović, Đurđa Šmit, Štefica Fabijanić, Ljiljana Pustaj, Valentina Batelja, Marija Zdjelar, Irena Vugriniček Štimac.

Projekt "Škole za Afriku-škole za život!"

S provedbom projekta "Škole za Afriku-škole za život!", a vođeni smjernicama Ureda UNICEF-a u Republici Hrvatskoj, započeli smo u pedagoškoj godini 2012./2013. s jednom odgojnom skupini. Do danas projekt je vrlo uspješno realiziran u sedamnaest odgojnih skupina za 615 djece pod vodstvom tridesetak odgojitelja, primarnog programa i programa predškole. U ovoj pedagoškoj godini 2018./2019. projekt će provoditi odgojne skupine odgojitelja koji će se prijaviti u skladu s dobi djece odnosno u cilju nadogradnje dosadašnjih provedenih aktivnosti i/ili projekata i vlastitim afinitetima. Djeca ovih odgojnih skupina aktivnosti će realizirati i uz pomoć materijala (vodič za organiziranje aktivnosti u dječjim vrtićima, radna bilježnica s aktivnostima za djecu predškolske dobi) koje priprema Ured UNICEF-a u Republici Hrvatskoj. Uz pomoć navedenih materijala djeca dodatno stječu znanja o Africi kao kontinentu, upoznaju druge kulture, civilizacije i običaje, razvijaju svijest o pripadnosti zajednici, sagledavanju sebe kao člana različitih skupina, odgovornosti prema sebi i drugima. "Obrazovanje je najjače oružje koje možete iskoristiti da promijenite svijet." Nelson Mandela

Projekt "Say hello to the world!"-međunarodni projekt

U pedagoškoj godini 2016./2017. uključili smo se u međunarodni projekt "Say hello to the world". Voditeljice istoimenog projekta bile su dvije educirane odgojiteljice koje su tijekom prošle godine kontinuirano se educirale za provođenje projekta. Međunarodni projekt "Say hello to the world!" osnovao je FINI zavod Radeče, delo za mlade, 2011. godine s ciljem da se djeca usmjere na put stvaralaštva, sudjelovanja, uključivanja u različite projekte te da se povežu s cijelim svijetom. Projekt povezuje djecu po cijelom svijetu, gdje djeca kroz igru i pod mentorstvom odgojitelja, po unaprijed pripremljenom programu "Pet prstiju", upoznaju različite kulture i tradicije, otkrivaju domaće okruženje i širi svijet, oblikuju nacionalnu i državnu svijest, razvijaju stvaralaštvo, upoznaju sigurno korištenje računala i uče se strane riječi. Na taj način djeca već u ranoj dobi imaju mogućnost upoznavanja multikulturalnih i drugih razlika s čime ih navikavamo na prihvaćanje različitosti te im

omogućavamo prevladavanje predrasuda, stereotipa i smanjujemo njihovu netolerantnost. Sva komunikacija ide preko video poziva i mrežne aplikacije "My Hello".

Nosioc ovog projekta je odgojna skupina Točkice iz područnog odjeljenja u Gornjem Desincu.

Montessori program i e-Twinning - međunarodni projekt

e-Twinning nudi platformu za odgojno – obrazovne djelatnike, koji rade u školama i dječjim vrtićima europskih država sudionica e-Twinninga. Putem ove platforme članovi mogu komunicirati, surađivati, razvijati projekte, razmjenjivati znanja i iskustva te postati dijelom najzanimljivije obrazovne zajednice u Europi. Projekt e-Twinning provodimo od pedagoške godine 2015./2016. Montessori odgojna skupina i u ovoj pedagoškoj godini nastavlja s provođenjem istoimenog projekta. Odgojiteljice Maja Sabadi i Mihaela Pustaj iz odgojne skupine Elmeri su aktivne sudionice istoimene platforme za odgojno-obrazovne djelatnike.

OPĆI CILJ: Osnaživanje djetetove osobnosti i razvijanje socijalnih kompetencija				
SPECIFIČNI CILJEVI	AKTIVNOSTI	NOSIOCI	VRIJEME REALIZACIJE	INDIKATORI
1. Afirmacija pojedinca-područje JA i odnos s drugim-područje JA I DRUGI, MI-pripadnost zajednici, NPOOLP, 1999.	1. Primjena metode Persona Doll	Educirani odgojitelji koji primjenjuju metodu Persona Doll, pedagoginja	Tijekom godine	- pedagoška dokumentacija (odgojne skupine) -obrazac o provedenoj aktivnosti -fotografije, video zapis, izjave djece i odraslih -izvješća o provedenim aktivnostima
	3. Projekt "Say hello to the world!"	Točkice		
	4. e-Twinning	Elmeri		
2. Svijet kao cjelina, NPOOLP, 1999.	Omogućiti djeci iskustvo i izvan vrtića	Odgojitelji Stručni tim	Tijekom godine	Sudjelovanje u aktivnostima uže i šire društvene zajednice vezane uz područje koje otkrivaju tijekom pedagoške godine

6. STRUČNO USAVRŠAVANJE DJELATNIKA

Bitna zadaća stručnog usavršavanja u ovoj pedagoškoj godini je unaprijediti profesionalni razvoj odgojitelja. Stručno usavršavanje odgojno-obrazovnih djelatnika i stručnih suradnika strukturirano je na osnovi postavljenih zadaća odgojno-obrazovnog rada za ovu pedagošku godinu te na osnovi procjena i zaključaka u prošloj pedagoškoj godini. Program usavršavanja je otvoren tijekom godine i može doći do izmjena.

Stručno usavršavanje provodit će se kroz:

1. Obvezne teme stručnog usavršavanja prema planu i programu ustanove
2. Teme iz područja posebnog stručnog interesa prema planu i programu ustanove
3. Uključivanje odgojnih radnika na seminare i stručne skupove prema ponudi Agencije za odgoj i obrazovanje i Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta i drugih
4. Praćenje stručne literature

RAZRADA SATNICE STRUČNOG USAVRŠAVANJA										
	OBVEZNE TEME STRUČNOG USAVRŠAVANJA PREMA PLANU I PROGRAMU USTANOVE			TEME IZ PODRUČJA POSEBNOG STRUČNOG INTERESA PREMA PLANU I PROGRAMU USTANOVE				INTERESNE SKUPINE		STRUČNI SKUPOVI/ STRUČNA LITERATURA
	ODGOJITELJSKA VIJEĆA	POTICAJNI MATERIJALNI KONTEKST	OSNAŽIVANJE KOMPETENCIJA ODG. ZA RAD S RODITELJIMA	MIT	JEZIČNO – GOVORNI RAZVOJ	UPRAVLJANJE ZDRAVSTVENIM RIZICIMA	POTICANJE RAZVOJA POTENCIJALNO DAROVITE DJECE	Mi jedemo odgovorno Mali vrtlari Likovno-scenska skupina	Škole za Afriku Pozdrav svijetu Veliki lov na biljke	
RUJAN	3			2		2 – za sve				
LISTOPAD		2	*			2	2	2	*	
STUDENI	3		*	2				*		
PROSINAC		2			2		2	*	*	
SIJEČANJ					2			*		
VELJAČA	3	2				2	2	*	*	
OŽUJAK				2	2			*	*	
TRAVANJ	3	2				2	2	*	*	
SVIBANJ				2	2			*		
LIPANJ	3									
SRPANJ										
KOLOVOZ										
UKUPNO	15	8	20	8	8	8	8	20	10	

*Godišnje zaduženje svakog odgojitelja za stručno usavršavanje iznosi minimalno 67 sati

*Godišnje zaduženje svakog odgojitelja za stručno usavršavanje iznosi minimalno 67 sati

7. PROGRAMI ZA RODITELJE

7.1. „Rastimo zajedno“ - edukativne radionice

Namjena programa

U okviru šireg programa podrške roditeljstvu UNICEFa 'Prve tri su najvažnije!' osmišljen je projekt radionica za roditelje 'Rastimo zajedno' sa svrhom da omogući protok informacija, znanja, vještina i podrške koji roditeljima koriste u ispunjavanju njihovih roditeljskih odgovornosti i promiču rast i razvoj i roditelja i djeteta.

Glavni cilj radionica je da roditelji od stručnjaka i drugih roditelja dobiju informacije i podršku koji će im pomoći da se u svojoj roditeljskoj ulozi osjećaju sigurnije i zadovoljnije, a da njihova djeca ostvaruju pravo na roditeljstvo koje najviše doprinosi njihovoj dobrobiti i budućem emocionalnom, socijalnom i kognitivnom razvoju. Na radionicama će se preispitivati vrijednosti i ponašanja roditeljstva u najboljem interesu djeteta, učiti o potrebama djece i roditelja i načinima njihovog zadovoljavanja, vježbati komunikacijske vještine i odgovarati na druga pitanja za koja roditelji izraze interes.

Način ostvarivanja

U radionice su pozvani roditelji djece polaznika vrtića u dobi od jedne do navršene četiri godine. Radionice su strukturirane, isprepliću se teorija, praksa, razmjena iskustava kroz dvanaest susreta. Radionice ove pedagoške godine vodit će educirane odgojiteljice Jasenka Gluščić odgojitelj mentor, Mihaela Pustaj, odgojitelj savjetnik, odgojiteljica Irena Vugriniček Štimac i odgojiteljica Valentina Božić uz potporu zdravstvene voditeljice Mirjana Šimanović i pedagoginje Marija Svoboda.

Vremenik ostvarivanja

- * u mjesecu listopada na prvom komunikacijskom roditeljskom sastanku roditelji će biti upoznati s radionicama za roditelje
- * početak ciklusa u mjesecu listopada ili studenom
- * radionice se održavaju u poslijepodnevnom satima u centralnom objektu
- * radionice su koncipirane kroz dvanaest susreta
- * trajanje radionice je dva sata

Način vrednovanja

- * evaluacijski upitnici za roditelje
- * izvješća voditeljica

7.2. „Rastimo zajedno plus“ - edukativne radionice

Namjena programa

U okviru šireg programa podrške roditeljstvu UNICEFa 'Prve tri su najvažnije!' osmišljen je i projekt radionica za roditelje djece s teškoćama u razvoju pod nazivom 'Rastimo zajedno plus'. Svrha programa je da omogući protok informacija, znanja, vještina i podrške koji roditeljima koriste u ispunjavanju njihovih roditeljskih odgovornosti i promiču rast i razvoj, i roditelja i djeteta. Program je namijenjen roditeljima predškolske djece s teškoćama (djece s razvojnim odstupanjima i dodatnim edukacijskim potrebama i razvojnim rizicima).

Glavni cilj radionica je da roditelji od stručnjaka i drugih roditelja dobiju informacije i podršku koja će im pomoći da se u svojoj roditeljskoj ulozi osjećaju sigurnije i zadovoljnije, a da njihova djeca ostvaruju pravo na roditeljstvo koje najviše doprinosi njihovoj dobrobiti i budućem emocionalnom, socijalnom i kognitivnom razvoju. Nadalje, da prepoznaju učinkovite načine kako se nositi s dodatnim opterećenjima pod kojima žive, prepoznaju načine na koje se odnose prema svom djetetu, doznaju i za

druge moguće načine odnošenja prema djetetu te se upoznati sa znanstvenim stajalištima o pozitivnoj interakciji roditelja i djeteta, o roditeljstvu na dobrobit djeteta i roditelja, Na radionicama će se preispitivati vrijednosti i ponašanja roditeljstva u najboljem interesu djeteta, učiti o potrebama djece i roditelja i načinima njihovog zadovoljavanja, vježbati komunikacijske vještine i odgovarati na druga pitanja za koja roditelji izraze interes.

Način ostvarivanja

U radionice su pozvani roditelji djece polaznika vrtića u dobi od jedne do navršene četiri godine. Radionice su strukturirane, isprepliće se teorija, praksa, razmjena iskustava kroz dvanaest susreta. Istoimene edukativne radionice vodit će zdravstvena voditeljica Mirjana Šimanović i pedagoginja Marija Svoboda.

Vremenik ostvarivanja

- * u mjesecu listopadu roditelji djece s teškoćama u razvoju bit će pozvani da se uključe u radionice
- * početak ciklusa planiran je za mjesec listopad ili studeni u dogovoru s roditeljima
- * radionice se održavaju u prijedpodnevnim satima u centralnom objektu tijekom boravka djece s teškoćama u razvoju
- * radionice su koncipirane kroz jedanaest susreta
- * trajanje radionice je dva sata

Način vrednovanja

- * evaluacijski upitnici za roditelje
- * izvješća voditeljica

